

Jeugdreclassering op Curaçao

Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar het bestaan, de opzet en de werking van jeugdreclassering op Curaçao.

December 2012

Jeugdreclassering op Curaçao

Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar het bestaan, de opzet en de werking van jeugdreclassering op Curaçao.

Opdrachtgever: Raad voor de rechtshandhaving

December 2012

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen	5
Voorwoord	7
Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	8
1. Inleiding	13
1.1. Aanleiding	13
1.2. De Onderzoeksvraag	14
1.3. Doelstelling inspectie en toetsingskader	14
1.4. Onderzoeksaanpak en - methode	14
1.5. Leeswijzer	15
2. Bevindingen van het onderzoek	17
2.1. Opzet van de Jeugdreclassering	17
2.1.1. Definitie van Jeugdreclassering	17
2.1.2. Wettelijk kader van de Jeugdreclassering	17
2.1.3. Organisatie, doelstelling en activiteiten van de Jeugdreclassering	20
2.1.4. Administratieve Organisatie (AO) Jeugdreclassering	22
2.1.5. Contact tussen de jeugdigen met Jeugdreclassering	22
2.1.6. Nieuwe ontwikkelingen	23
2.2. Bestaan en werking van de Jeugdreclassering	23
2.2.1. De organisatie, formatie en activiteiten van de Jeugdreclassering	23
2.2.2. Kwaliteitseisen en opleidingen	24
2.2.3. Het operationele proces van de Jeugdreclassering	24
2.2.4. Het Jeugdreclasseringstraject in de praktijk	24
2.2.5. De rol van het RKCS binnen het Jeugdreclasseringstraject	26
2.2.6. De rol van het Gouvernements Opvoedingsgesticht binnen het Jeugdreclasseringstraject	27
2.2.7. Registratie en dossiervorming	28
3. Beoordeling	31
3.1. Definitie van Jeugdreclassering	31
3.2. Wettelijk kader van de Jeugdreclassering	31
3.3. De organisatie en formatie van de Jeugdreclassering	31
3.4. Administratieve Organisatie (AO) Jeugdreclassering	31
3.5. Registratie en dossiervorming	32
3.6. Huidige activiteiten van de Jeugdreclassering	32
3.7. Het Gouvernements Opvoedingsgesticht	33
3.8. Contacten c.q. informatievoorziening binnen de keten	33
3.9. De rol van het onderwijs binnen de keten	34
3.10. Wettelijke activiteiten van de Jeugdreclassering	34
3.11. Nieuwe ontwikkelingen	35
3.12. Het beleid van de overheid	35
3.13. De aanpak van eerder gesignaleerde knelpunten en implementatie van daaraan verbonden aanbevelingen.	35
4. Conclusies	39
4.1. Algemeen	39
4.2. De bij de Jeugdreclassering betrokken organisaties en de samenwerkingsafspraken	40
4.3. De deelactiviteiten in het kader van de Jeugdreclassering	40
4.4. Geldende nadere voorschriften en richtlijnen ten aanzien van de onderscheiden deelactiviteiten en hun uitvoering	40
4.5. Andere instellingen die worden ingeschakeld bij de uitvoering van de Jeugdreclassering en de onderlinge samenwerking	41

Bijlage I: Toetsingskader	43
Bijlage II: internationaal verdrag inzake de rechten van het kind	45
Bijlage III: Lijst van geïnterviewden	59
Bijlage IV: Lijst van geraadpleegde documenten	61

Lijst van afkortingen

OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van Justitie
KPC	Korps Politie Curaçao
Raad	Raad voor de rechtshandhaving
WvSv	Wetboek van Strafvordering van Curaçao
WvSr	Wetboek van Strafrecht van Curaçao
RKCS	Stichting Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur
AGO	Arbeid Gerichts Onderwijs
GOG	Gouvernements Opvoedings Gesticht
VSBO	Vorbereidend Secundair Beroepsonderwijs
HvJ	Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba
IVRK	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
PIJ	Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen
ITB	Intensieve Trajectbegeleiding
JJI	Justitiële Jeugdinstelling
RKCS	Stichting Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur
TBR	Ter Beschikking stellen aan de Regering

Voorwoord

In zijn 'Jaarplan 2012' heeft de Raad voor de rechtshandhaving vastgelegd welke onderzoeken in 2012 worden uitgevoerd. Eén van deze onderzoeken betreft een doorlichting onderzoek Voogdijraad Curaçao. Uitvoering van de jeugdreclassering is dan ook het onderwerp van dit inspectierapport van de Raad voor de rechtshandhaving (hierna ook: de Raad).

De inspectie vond tegelijkertijd plaats in Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Dit rapport bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de uitvoering van de jeugdreclassering in Curaçao.

De betrokken organisaties en personen hebben op constructieve wijze hun bijdrage geleverd aan het onderzoek.

De Raad is de personen die zijn benaderd zeer erkentelijk voor hun medewerking.

De Raad spreekt de hoop en de verwachting uit dat deze inspectie zal bijdragen aan de verbetering van de begeleiding van de jongeren.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. F.E. Richards, voorzitter

Mr. G.H.E. Camelia en

Mr. J.J. van Eck

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Dit inspectierapport betreft de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao.

Kinderen hebben recht op een gezonde en evenwichtige groei en ontwikkeling. Dit recht is opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK, 1990) dat vanaf 1998 voor de Nederlandse Antillen¹ (en nu ook Curaçao²) geldt. Ouders hebben de verantwoordelijkheid om dit recht voor hun kinderen te verwezenlijken.

Door verschillende omstandigheden, oorzaken en redenen kunnen jeugdigen op het criminele pad belanden waardoor de overheid op een gegeven moment moet ingrijpen. De overheid heeft daarbij de plicht om passende- en zo nodig dwingende maatregelen te treffen.

In dit inspectierapport wordt het begrip “jeugdigen” gehanteerd. Hiermee wordt verstaan minderjarigen in de leeftijd van nul tot achttien jaar. Vanwege het feit dat het wetboek van strafrecht bepaalt dat jeugdigen beneden de 12 jaar niet kunnen worden gestraft hanteren de instanties die door de Raad zijn geïnterviewd in verband met dit onderzoek als doelgroep jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar.

Volgens artikel 40 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zijn Staten ertoe verplicht om het kind te stimuleren tot een opbouwende rol in de samenleving na het begaan van een strafbaar feit. Het bieden van Jeugdreclassering is een middel hiertoe en dient daarom op verantwoorde wijze te worden uitgevoerd.

De Raad onderzoekt in deze inspectie in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao. Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Welke organisatie(s) voeren de Jeugdreclassering uit en welke samenwerkingsafspraken zijn er?
2. Welke deelactiviteiten worden verricht in het kader van Jeugdreclassering?
3. Welke nadere voorschriften / richtlijnen ten aanzien van de te onderscheiden deelactiviteiten gelden en worden deze uitgevoerd?
4. Welke andere instellingen worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de Jeugdreclassering en hoe wordt samengewerkt?

Op grond van de deelvragen kunnen drie activiteiten worden geïdentificeerd. De Raad heeft de drie activiteiten als toetsingskader gehanteerd bij de beoordeling op welke wijze invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is. Aan de hand van dit toetsingskader beoordeelt de Raad in hoeverre de organisatie belast met Jeugdreclassering haar taken uitvoert. Die activiteiten zijn:

- Voorlichting en advies;
- Het uitvoeren van verplichte begeleiding;
- Coördinatie taakstraffen.

De algemene conclusie van de Raad is dat ondanks het feit dat het de bedoeling was dat de Raad voor het Welzijn van het kind / Voogdijraad Kòrsou (Voogdijraad) sinds de invoering van het nieuwe wetboek van Strafvordering in 1997 de zorg voor de Jeugdreclassering zou krijgen, de daarvoor noodzakelijke beslissingen niet zijn genomen. De Voogdijraad werd niet formeel aangewezen als de instantie belast met de Jeugdreclassering en de benodigde middelen voor de verantwoorde uitvoering van deze taak werden evenmin beschikbaar gesteld. Daardoor hebben zij geen uitvoering kunnen geven aan de jeugdreclasseringstaken.

In de praktijk is er geen sprake van een volwaardig traject bestaande uit begeleiding, toezicht en nazorg van de jeugdigen. De Raad komt tot de conclusie dat daardoor thans aan een volwaardige jeugdreclassering in de justitiële jeugdketen ontbreekt.

¹ Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Sectie G. INWERKINGTREDING. Het Verdrag is ingevolge artikel 49, tweede lid, op 16 januari 1998 in werking getreden voor het Koninkrijk der Nederlanden (voor de Nederlandse Antillen).

² Sinds 10 oktober 2010 in verband met de nieuwe staatkundig structuur van het Koninkrijk.

De definitie van Jeugdreclassering welke door de Raad wordt gebezigd is niet identiek als de definitie die in het veld wordt gehanteerd. De definitie van de Raad is als volgt: “De Jeugdreclassering omvat het geheel aan activiteiten dat start vanaf het moment dat de politie naar aanleiding van een opgemaakt proces-verbaal een minderjarige meldt bij de Voogdijraad”. In het veld wordt de volgende definitie gehanteerd: “het resocialiseren van jeugdigen die in aanraking zijn gekomen met Justitie”. Uit de analyse blijkt echter dat er geen inhoudelijke verschillen tussen de door de Raad gehanteerde definitie en de definitie uit het veld. Het geheel aan activiteiten is gericht op het resocialiseren van de jeugdigen.

Jeugdreclassering vindt plaats in een strafrechtelijk kader en kan in diverse fasen van strafvervolgning of strafteenuitvoerlegging worden toegepast. De instelling die wettelijk verantwoordelijk moet zijn voor de uitvoering van de Jeugdreclassering moet nog formeel via een landsbesluit worden aangewezen. Bepaalde taken van de Jeugdreclassering worden uitgevoerd door de huidige sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad. De Jeugdreclassering is een proces, dat in de praktijk niet is beperkt tot uitsluitend één organisatie. Naast de Voogdijraad (sectie Jeugd en Justitie) zijn er meer actoren c.q. instanties betrokken bij het jeugdreclasseringstraject. De diverse instanties die (zijdelings) betrokken zijn in het jeugdreclasseringsproces zijn de volgende: Korps Politie Curaçao, het Openbaar Ministerie, het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, het Gouvernements Opvoedingsgesticht, scholen / schoolbesturen en Brasami. Elke instantie heeft daarbij een eigen specifieke taak. De Raad komt tot de conclusie dat de taken behorende tot de Jeugdreclassering op diverse momenten in het strafproces worden uitgevoerd en momenteel gedeeltelijk door de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad worden uitgevoerd, waarbij tevens diverse instanties zijdelings betrokken zijn bij het proces.

De Raad heeft gedurende het onderzoek geconstateerd dat er onvoldoende overlegmomenten en werkafspraken zijn binnen het Jeugdreclasseringstraject en tussen de diverse betrokken instanties. Tevens concludeert de Raad uit interviews dat er geen documentatie en registratie van werkafspraken plaatsvinden en dat er geen gedegen dossiervorming is met betrekking tot de jongeren die het jeugdreclasseringsproces hebben doorlopen.

Voor wat betreft de voorlichtings- en advieswerkzaamheden van de Jeugdreclassering is de Raad tot de conclusie gekomen dat de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de vastgestelde werkwijze en kwaliteitseisen. Voor wat betreft de wijze van het adviseren gedurende de zittingen concludeert de Raad dat er daaromtrent binnen het justitieel veld geen uniforme gedachtengang bestaat en dat diverse instanties en betrokken professionelen afwijkende mening en visie hebben over de invulling die moet worden gegeven aan eerdergenoemde activiteit.

De werkzaamheden met betrekking tot de verplichte begeleiding van de jeugdigen worden niet uitgevoerd door de Voogdijraad. Het uitvoeren van deze werkzaamheden is afhankelijk van het besluit van de Minister om de Jeugdreclassering al dan niet daadwerkelijk volledig op te zetten. De Minister zou tevens kunnen opteren om het Bargestraat-project uit te voeren. In het kader van het Bargestraat-project is men voornemens om een afdeling Jeugdreclassering op te richten³.

De Raad concludeert dat de coördinatie van de opgelegde taakstraffen in de praktijk wel door de Voogdijraad wordt uitgevoerd. Er zijn evenwel vanaf de 2e kwartaal van 2012 geen leerstraffen meer geëxecuteerd en gecoördineerd wegens het ontbreken van financiële middelen. De taakstraffen worden in beperkte mate uitgevoerd vanwege een beperkt aantal locaties waar de taakstraffen kunnen worden uitgevoerd. Tevens concludeert de Raad dat er geen sprake is van gedegen registratie of dossiervorming van deze werkzaamheden, waardoor het niet mogelijk is om de kwaliteit en effectiviteit van de werkzaamheden te toetsen aan de vastgestelde werkwijze en kwaliteitseisen.

Aanbevelingen aan de Minister

- Wijs de Raad voor het Welzijn van het kind / Voogdijraad Kòrsou formeel via een landsbesluit aan overeenkomstig artikel 1:18 wetboek van strafrecht als de instelling die wettelijk verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Jeugdreclassering.
- Beschrijf en stel vast de nieuwe werkprocessen met betrekking tot de Jeugdreclassering.
- Stel de benodigde middelen voor de verantwoorde uitvoering van de Jeugdreclassering beschikbaar.

³ Het Bargestraat-project omvat het concept van een veiligheidshuis, het opzetten van een afdeling Jeugdreclassering en implementatie van het HALT-traject.

- Stel op korte termijn de middelen beschikbaar voor het uitvoeren van leerstraffen in de vorm van trainingen.
- Draag er zorg voor dat de organisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdreclassering beschikt over gekwalificeerd personeel voor het uitvoeren van de taken van de Jeugdreclassering .
- Neem een formeel besluit inzake de plannen voor de HALT-afdoening en het opzetten van een veiligheidshuis.
- Neem een formeel besluit inzake het aanstellen van Jeugdagenten.
- Draag er zorg voor het zo snel mogelijk afronden van de bouw van een Justitiële Jeugdinstelling (JJI).
- Draag er zorg voor dat de werkzaamheden met betrekking tot de nieuwe maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige door de organisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdreclassering worden uitgevoerd.
- Draag er zorg voor dat de werkzaamheden met betrekking tot de nieuwe maatregel plaatsing in een inrichting voor jeugdigen door de organisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdreclassering worden uitgevoerd.
- Draag er zorg voor dat de organisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdreclassering overgaat tot het formuleren van regels, criteria, inhoud en duur van projecten en categorieën van strafbare feiten die in aanmerking komen voor de HALT-afdoening.

Aanbevelingen met betrekking tot de Voogdijraad

- De Raad voor het Welzijn van het kind / Voogdijraad Kòrsou dient een opleidingsplan te ontwikkelen en te implementeren.
- De Raad voor het Welzijn van het kind / Voogdijraad Kòrsou dient structureel overleg te voeren met het Korps Politie Curaçao, het Openbaar Ministerie, het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, het Gouvernements Opvoedingsgesticht, scholen / schoolbesturen en Brasami.
- Documenteer en registreer de werkafspraken die gedurende de werkoverleggen worden gemaakt.
- Maak concrete afspraken met het OM omtrent de procedure voor advisering tijdens zittingen.
- Draag zorg voor voldoende locaties voor het tenuitvoerleggen van de taakstraffen.
- Draag op korte termijn zorg voor een gedegen systeem van registratie en dossiervorming met betrekking tot de jongeren die het jeugdreclasseringsproces hebben doorlopen. Het systeem dient alle facetten en werkzaamheden van het jeugdreclasseringsproces te bevatten.

Aanbevelingen met betrekking tot het OM

- Betrek andere instanties die ook raakvlakken hebben met het jeugdreclasseringstraject, zoals de gezinsvoogdij-instelling en het GOG bij het justitieel casusoverleg. Maak eenduidige afspraken omtrent de bedoeling van genoemde overlegstructuur en documenteer en registreer de gemaakte werkafspraken.
- Maak concrete afspraken met de Voogdijraad om in een zeer vroeg stadium van detentie met elkaar in contact te treden en informatie uit te wisselen over zaken waarbij jeugdigen zijn betrokken.
- Overleg en maak concrete afspraken met de Voogdijraad voor wat betreft de wijze waarop invulling moet worden gegeven aan het adviseren gedurende de zittingen.
- Betrek de Voogdijraad bij het formuleren van regels, criteria, inhoud en duur van projecten en categorieën van strafbare feiten die in aanmerking komen voor de HALT-afdoening.

Inleiding

1.1. Aanleiding

Het onderwerp van deze inspectie is Jeugdreclassering.

In het jaarplan van de Raad is als voornemen opgenomen om in 2012 een doorlichtingsonderzoek bij de Voogdijraden te doen. Gezien de opdracht van de Raad (artikel 3 lid 1 sub c Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving) zou dat onderzoek zich primair moeten beperken tot de justitiële taken die de Voogdijraad uitvoert⁴. Voor wat betreft de Jeugdreclassering dient te worden nagegaan in hoeverre de Voogdijraad met taken is belast, die als onderdeel van de Jeugdreclassering kunnen worden aangemerkt.

De Jeugdreclassering is gericht op jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar⁵ en heeft tot doel het voorkomen dan wel doen afnemen van een criminele carrière. Volgens artikel 40 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zijn Staten ertoe verplicht om het kind te stimuleren tot een opbouwende rol in de samenleving na het begaan van een strafbaar feit⁶. Het Jeugdreclasseringsproces is een middel hiervoor en dient daarom op een doelmatige en verantwoorde wijze te worden uitgevoerd.

De Jeugdreclassering omvat het geheel aan activiteiten dat start vanaf het moment dat de politie naar aanleiding van een opgemaakt proces-verbaal een minderjarige meldt bij de Voogdijraad. Tot de activiteiten van de Jeugdreclassering behoren het geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties, de begeleiding van de minderjarige in opdracht van de officier van justitie of de rechter en het coördineren van taakstraffen.

Nadat Curaçao een autonome status heeft verkregen als land binnen het Koninkrijk heeft het land een beleid gevoerd ten aanzien van Jeugdreclassering bestaande uit de volgende aspecten:

- Voorkeursbeleid voor jongeren:
 - Beleidsinstructies / richtlijnen voor organisaties binnen het justitieel apparaat teneinde de mogelijkheden voor de resocialisatie van jongeren te bevorderen;
 - Aanpassen / wijzigen van het Wetboek van Strafrecht waarbij het jeugdstrafrecht daarin wordt opgenomen.
- Preventie van criminaliteit onder jongeren:
 - Het verwezenlijken van een “Veiligheidshuis” met een geautomatiseerd systeem om de jongeren te monitoren
- Uitbreiden van ambulante hulp voor / aan jongeren:
 - Het verwezenlijken van een bureau HALT en een bureau voor jeugdreclassering.
- Aangepaste opvang en onderkomen voor jongeren:
 - De bouw van een Justitiële Jeugdinstelling (JJI).
- Specifieke / gerichte aandacht voor / op de jongeren:
 - Het benoemen /aanstellen van jeugdagenten.

Er is tevens aanleiding onderzoek naar de Jeugdreclassering te doen, omdat de Commissie Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving Nederlandse Antillen (commissie Camelia-Römer) in haar rapport ‘Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving: de keten is zo sterk als de zwakste schakel’ van februari 2006, als knelpunten bij de Voogdijraad heeft geconstateerd dat de structuur van de Voogdijraad dient te worden aangepast aan de veranderde maatschappelijke werkelijkheid en dat er een gebrek is aan alternatieve straffen, vooral voor hen die jonger zijn

⁴ Bij Rijkswet van 7 juli 2010 is de Raad voor de rechtshandhaving middels artikel 3 lid 1b onder andere belast met het toezicht naar instellingen en inrichtingen waar reclassering plaatsvindt ten aanzien van jeugdigen. De Raad kan de inspectie uitvoeren met betrekking tot de effectiviteit, de kwaliteit van de taakuitvoering en het beheer (art 2).

⁵ Bron: Justitieel jeugd beleidsplan “Een sluitende justitiële jeugdketen”, 30 juni 2010;

⁶ Artikel 40 lid 1: De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind dat wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, op een wijze van behandeling die geen afbreuk doet aan het gevoel van waardigheid en eigenwaarde van het kind, die de eerbied van het kind voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van anderen vergroot, en waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en met de wenselijkheid van het bevorderen van de herintegratie van het kind en van de aanvaarding door het kind van een opbouwende rol in de samenleving.

dan 16 jaar en, gezien hun leeftijd, geen werkstraf opgelegd mogen krijgen.

De commissie deed de aanbeveling de structuur van de Voogdijraad te veranderen en om in samenwerking met de betrokken justitiële diensten en het toenmalige eilandgebied Curaçao een beleid voor de aanpak van de jongeren te ontwikkelen.

1.2. De Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

In hoeverre en op welke wijze wordt invulling gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao?

Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- Welke organisatie(s) voeren de Jeugdreclassering uit en welke samenwerkingsafspraken zijn er?
- Welke deelactiviteiten worden verricht in het kader van Jeugdreclassering?
- Welke nadere voorschriften / richtlijnen ten aanzien van de te onderscheiden deelactiviteiten gelden en worden deze uitgevoerd?
- Welke andere instellingen worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de Jeugdreclassering en hoe wordt samengewerkt?

1.3. Doelstelling inspectie en toetsingskader

Het doel van deze inspectie is inzicht te verkrijgen in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is.

Het onderzoek resulteert in een rapport van de Raad met een beschrijving van de wijze waarop de jeugdreclassering georganiseerd is en wordt uitgevoerd. De Raad voor de rechtshandhaving beoogt met het onderzoek aspecten die voor verdere ontwikkeling en verbetering vatbaar zijn zichtbaar te maken. Dit zou de basis kunnen vormen voor de beoordeling van de kwaliteit van de uitvoering in een later onderzoek. Het uiteindelijke doel is een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een effectieve uitvoering van de Jeugdreclassering.

De eerste deelvraag van het onderzoek luidt: welke organisatie(s) voeren de Jeugdreclassering uit? Op grond van deelvragen kunnen enkele activiteiten worden geïdentificeerd. Volgens gangbare definities vallen de volgende activiteiten onder het begrip Jeugdreclassering:

- Voorlichting en advies;
- Het uitvoeren van verplichte begeleiding;
- Coördinatie taakstraffen.

Ten behoeve van dit onderzoek heeft de Raad een toetsingskader opgesteld. De Raad heeft de drie activiteiten als onderdeel van het toetsingskader gehanteerd bij de beoordeling op welke wijze invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is. Aan de hand van dit toetsingskader beoordeelt de Raad in hoeverre de organisatie belast met Jeugdreclassering haar taken uitvoert. Dit toetsingskader met een aantal criteria en indicatoren voor de drie genoemde activiteiten is als bijlage I in dit rapport opgenomen. Voorts geeft het onderzoek inzicht in de wetgeving en de implementatie van de regelingen. De uitkomsten van het onderzoek kunnen de betrokken autoriteiten handvatten bieden om, waar nodig, de kwaliteit van de werkzaamheden van de organisatie belast met Jeugdreclassering te verbeteren.

1.4. Onderzoeksaanpak en -methode

1.4.1. Het onderzoeksteam

Het onderzoek is uitgevoerd door de inspecteurs van de Raad in de maanden september 2012 tot en met november 2012. De inspecteurs hebben elkaar wederzijds ondersteund bij de voorbereiding van het onderzoek.

1.4.2. Reikwijdte onderzoek

Het proces dat de jeugdige – aan wie de maatregel Jeugdreclassering is opgelegd – heeft doorlopen staat centraal in dit onderzoek. Dit betekent dat de volgende activiteiten in het onderzoek betrokken worden:

- Voorlichting en advies;
- Het uitvoeren van verplichte begeleiding (maatregel hulp & steun);
- Coördinatie van taakstraffen.

1.4.3. Onderzoeksmethode

Het onderzoeksteam heeft allereerst een juridisch en literatuuronderzoek uitgevoerd. Vervolgens is onderzocht door het bestuderen van onder andere beleidsplannen, werkprocedures, interne verslagen, rapporten en werkplannen hoe de feitelijke Jeugdreclasseringswerkzaamheden plaatsvinden. Ten slotte zijn, om het beeld te completeren, interviews afgenomen van medewerkers van de organisaties die betrokken zijn bij het beleid en de uitvoering van Jeugdreclassering.

Het veldonderzoek vond plaats door individuele interviews met officieren van justitie, kinderrechters, diverse schoolhoofden, medewerkers en leidinggevenden van het Gouvernements Opvoedingsgesticht. Tevens werden ook interviews afgenomen van de leidinggevenden van de Voogdijraad en medewerkers van de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad.

Van alle interviews zijn gespreksverslagen opgesteld en alle geïnterviewden werden door het onderzoeksteam in de gelegenheid gesteld om de verslagen van hun interviewgesprek te verifiëren. De gespreksverslagen zijn vastgelegd nadat de geïnterviewden de inhoud hebben geaccordeerd. Een lijst van personen en functionarissen die geïnterviewd werden is aan dit verslag toegevoegd (bijlage II).

Tevens heeft de Raad dossieronderzoek verricht van jongeren die in contact zijn gekomen met de Voogdijraad sectie Jeugd en Justitie en waarvan een vroeghulprapport en/of later een voorlichtingsrapport is uitgebracht. De Raad heeft zijn bevindingen en conclusies gebaseerd op de informatie die langs deze verschillende wegen is verzameld.

1.5. Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit vier hoofdstukken. Het begint met de samenvatting, conclusies en aanbevelingen. In het eerste hoofdstuk zijn aanleiding, doelstelling van het onderzoek, toetsingskader, de diverse onderzoeksvragen en de onderzoeksaanpak en methode uitgewerkt. Hoofdstuk twee behelst een beschrijving van de bevindingen van dit onderzoek. In hoofdstuk drie worden de bevindingen geanalyseerd en beoordeeld en hoofdstuk vier bevat de conclusies.

Bevindingen van het onderzoek

2.1. Opzet van de Jeugdreclassering

2.1.1. Definitie van Jeugdreclassering

De vigerende regelgeving behelst geen definitie van Jeugdreclassering. Ondanks het ontbreken van een wettelijke definitie is Jeugdreclassering een bekende term die door vele instanties en organisaties wordt gebruikt. Het heeft betrekking op het resocialiseren van jeugdigen die in aanraking zijn gekomen met Justitie⁷. Resocialiseren is het proces waarbij de jeugdigen weer geschikt worden gemaakt voor het leven in de maatschappij⁸. De instanties die de Raad gedurende het onderzoek heeft gesproken hanteren als doelgroep de jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar⁹.

2.1.2. Wettelijk kader van de Jeugdreclassering

Het wettelijk kader voor de Jeugdreclassering is terug te vinden in het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht. Beide wetboeken behelzen verschillende artikelen die de Jeugdreclassering regelen. De taken en verantwoordelijkheden die onder jeugdreclassering vallen zijn in voornoemde wetboeken omschreven. Het wetboek van Strafvordering dateert uit 1997 terwijl het Wetboek van Strafrecht in november 2011 van kracht is geworden.

Wetboek van Strafvordering

In het Wetboek van Strafvordering wordt de zorg voor de Jeugdreclassering in de volgende artikelen aangehaald:

TITEL II Strafvordering in zaken betreffende jeugdige personen

Artikel 486

1. De voogdijraad wordt door de officier van justitie onverwijld in kennis gesteld van het bevel tot invozekeringstelling en van het bevel tot schorsing of opheffing daarvan.
2. Indien naar aanleiding van de in het eerste lid bedoelde kennisgeving wordt gerapporteerd, slaat de officier van justitie daarop acht alvorens een vordering tot bewaring te doen.

Artikel 487

1. Wanneer de officier van justitie voornemens is een van misdrijf verdachte te vervolgen, stelt hij de voogdijraad hiervan zo spoedig mogelijk in kennis. De voogdijraad licht de officier van justitie op diens verzoek in omtrent de persoonlijkheid en de levensomstandigheden van de verdachte. Zodanige inlichtingen kan de voogdijraad ook uit eigen beweging geven.
2. Indien de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt of ingevolge artikel 175 in een inrichting is opgenomen, geeft de officier van justitie hiervan terstond bericht aan de voogdijraad.
3. De rechter-commissaris is eveneens bevoegd om bij de voogdijraad de inlichtingen, bedoeld in het eerste lid, in te winnen.

Artikel 491

Indien de rechter het noodzakelijk oordeelt, dat alsnog een onderzoek naar de persoonlijkheid en de levensomstandigheden van de verdachte wordt ingesteld, kan hij nadere inlichtingen bij de voogdijraad inwinnen.

⁷ Definitie volgens Nederlandse Encyclopedie: hulpverlening aan jeugdigen die verdacht worden van of veroordeeld zijn wegens een strafbaar feit; uitgevoerd door de bureaus jeugdzorg in opdracht van de raad voor de kindbescherming, de officier van justitie of de kinderrechter. Definitie volgens het juridisch woordenboek: instantie die voorafgaand aan een strafzitting de strafrechter informeert over de persoonlijke omstandigheden van een jeugdige verdachte en hulp en steun verleent bij de naleving van de bijzondere voorwaarden die de strafrechter aan de jeugdige veroordeelde heeft opgelegd.

⁸ Bron: Nederlandse Encyclopedie.

⁹ Dit vloeit direct voort uit artikelen 477 en 479 van het Wetboek van Strafvordering die respectievelijk stellen: "Niemand kan strafrechtelijk worden vervolgd wegens een feit begaan voordat hij de leeftijd van twaalf jaren heeft bereikt" en "Ten aanzien van personen, die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen, de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt, zijn de bepalingen van dit wetboek van toepassing, voor zover deze afdeling geen afwijkende bepalingen bevat".

Wetboek van Strafrecht

In het nieuwe Wetboek van Strafrecht zijn diverse artikelen opgenomen die gerelateerd zijn aan jongeren die in aanraking komen met justitie. Voor wat betreft het gedeelte van Jeugdreclassering wordt deze voornamelijk genoemd in de volgende artikelen:

Titel II Straffen

§ 1 Algemeen.

Artikel 1:18

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, wordt een reclasseringsinstelling aangewezen en worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het verlenen van hulp en steun aan veroordeelden, en het uitoefenen van toezicht op de naleving van bijzondere voorwaarden.

Titel X Bijzondere bepalingen voor jeugdige personen

§ 6 Taakstraf.

Artikel 1:171

1. *De jeugdreclassering heeft tot taak de voorbereiding en de ondersteuning van de tenuitvoerlegging van taakstraffen. Over de wijze waarop de veroordeelde de taakstraf uitvoert, kan het openbaar ministerie inlichtingen inwinnen bij de jeugdreclassering. Het openbaar ministerie kan haar medewerking inroepen en aan haar de nodige opdrachten geven.*
2. *Het openbaar ministerie kan na overleg met de jeugdreclassering en de veroordeelde, de opgelegde straf, behoudens voor wat betreft het aantal opgelegde uren, wijzigen indien het van oordeel is dat de veroordeelde de taakstraf niet geheel overeenkomstig het vonnis kan of heeft kunnen volbrengen. Het benadert daarbij zo veel mogelijk de opgelegde taakstraf. Het openbaar ministerie geeft hiervan kennis aan de veroordeelde en de jeugdreclassering.*

§ 7 Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen

Artikel 1:174

1. *De maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen kan worden opgelegd, indien:*
 - a. *het een misdrijf betreft waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;*
 - b. *de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist, en*
 - c. *de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de verdachte.*
2. *De maatregel kan ook worden opgelegd indien de verdachte het feit wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens niet of niet volledig kan worden toegerekend.*
3. *De rechter legt de maatregel slechts op na een daartoe strekkend, met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van een of meer gedragsdeskundigen die de betrokkene hebben onderzocht. In het geval, bedoeld in het tweede lid, is een van de gedragsdeskundigen in ieder geval een psychiater. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend kan de rechter hier slechts gebruik van maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.*
4. *Het derde lid blijft buiten toepassing indien de betrokkene weigert medewerking te verlenen aan het onderzoek dat ten behoeve van het advies moet worden verricht. Voor zover mogelijk maken de gedragsdeskundigen gezamenlijk dan wel ieder van hen afzonderlijk over de reden van weigering rapport op. De rechter doet zich zoveel mogelijk een ander advies of rapport, dat hem over de wenselijkheid of noodzakelijkheid van de oplegging van de maatregel kan voorlichten en aan de totstandkoming waarvan de betrokkene wel bereid is om medewerking te verlenen, overleggen.*
5. *Indien de maatregel is opgelegd draagt de Minister van Justitie de tenuitvoerlegging op aan een bij landsverordening te regelen inrichting.*
6. *De maatregel geldt voor de tijd van twee jaren. De termijn gaat in nadat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden. De maatregel vervalt bij het onherroepelijk worden van een rechterlijke uitspraak waarbij de betrokkene wederom een dergelijke maatregel wordt opgelegd.*
7. *De termijn van de maatregel loopt niet:*
 - a. *gedurende de tijd dat aan de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen en gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsbeneming ongeoorloofd afwezig is;*
 - b. *wanneer de veroordeelde langer dan een week ongeoorloofd afwezig is uit de plaats die voor de tenuitvoerleg-*

ging van de maatregel is aangewezen.

8. De rechter, die de maatregel heeft opgelegd, kan de maatregel te allen tijde, na advies te hebben ingewonnen van de jeugdreclassering, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk beëindigen. De artikelen 1:181 tot en met 1:187 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:176

1. Indien jeugddetentie of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen wordt opgelegd, kan de rechter in zijn uitspraak een advies opnemen over de plaats waar en de wijze waarop deze straf of maatregel zal moeten worden ten uitvoer gelegd. De rechter kan ook bij een beslissing als bedoeld in artikel 1:175 een zodanig advies opnemen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien met gebruikmaking van artikel 1:180, de straf of maatregel geheel niet ten uitvoer wordt gelegd. Indien ingevolge artikel 1:186 de straf of maatregel alsnog geheel of gedeeltelijk ten uitvoer wordt gelegd, kan de rechter het advies opnemen in de last tot tenuitvoerlegging.
3. Het openbaar ministerie stelt de Minister van Justitie in kennis van rechterlijke uitspraken, zodra deze voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn geworden. Het voegt daarbij in voorkomende gevallen het advies van de rechter over de plaatsing.
4. De Minister van Justitie kan het advies van de jeugdreclassering inwinnen over de plaats van de tenuitvoerlegging.

§8 Maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige

Artikel 1:177

1. De maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige kan slechts worden opgelegd, indien:
 - a. de aard van het gepleegde misdrijf, de veelheid van de gepleegde misdrijven, of eerdere veroordelingen wegens misdrijf en de problematiek van de verdachte hiertoe aanleiding geven, en
 - b. de maatregel in het belang is van de verdere ontwikkeling van de verdachte.
2. De rechter legt de maatregel slechts op, nadat hij zich een met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies heeft doen overleggen van een gedragsdeskundige, die de betrokkene heeft onderzocht. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend kan de rechter hier slechts gebruik van maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.
3. De rechter geeft in zijn uitspraak aan waar de maatregel uit bestaat. De maatregel kan inhouden dat de veroordeelde aan een door de rechter aan te wijzen programma deelneemt in een daarbij te bepalen inrichting of dat de veroordeelde een door de rechter te bepalen ambulante programma zal volgen onder begeleiding van een in de uitspraak aangewezen organisatie.
4. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld over de eisen waaraan de programma's en inrichtingen of organisaties, bedoeld in het derde lid, moeten voldoen.
5. Het programma, bedoeld in het derde lid, mag de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.
6. De maatregel wordt opgelegd voor de tijd van minimaal zes maanden en maximaal een jaar. De termijn gaat in nadat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden.
7. De termijn van de maatregel loopt niet:
 - a. gedurende de tijd dat aan de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen of gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsontneming ongeoorloofd afwezig is;
 - b. gedurende de tijd dat de veroordeelde zich aan de tenuitvoerlegging van de maatregel onttrekt.
8. Artikel 1:174, achtste lid, is van overeenkomstige toepassing. De rechter kan aan de maatregel in het belang van de ontwikkeling van de veroordeelde bovendien een andere invulling geven.
9. Het openbaar ministerie houdt toezicht op de medewerking van de veroordeelde aan de tenuitvoerlegging van het programma.

§9 Voorwaardelijke oplegging.

Artikel 1:183

1. Met het toezicht op de naleving van de voorwaarden is het openbaar ministerie belast.
2. De rechter kan aan de jeugdreclassering of, in bijzondere gevallen en na overleg met de jeugdreclassering, aan een particulier persoon, opdragen aan de veroordeelde ter zake van de naleving van de bijzondere voorwaarden hulp en steun te verlenen.

Tevens wordt rekening gehouden met internationale verdragen zoals het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind¹⁰. Wettelijk worden vier actoren (c.q. organisaties) met name genoemd die betrokken zijn bij Jeugdreclassering: het Openbaar Ministerie / de Officier van Justitie, de rechter, de Voogdijraad en (een afdeling of instantie) Jeugdreclassering.

2.1.3. Organisatie, doelstelling en activiteiten van de Jeugdreclassering

Organisatie

De Raad voor het Welzijn van het kind (Voogdijraad) heeft sinds de invoering van het nieuwe wetboek van Strafvordering in 1997 de zorg voor de Jeugdreclassering gekregen. In de artikelen 486, 487 en 491 WvSv staan diverse taken en werkzaamheden vermeld die aan de voogdijraad zijn toebedeeld. Het betreft het opstellen van rapporten, het verstrekken van inlichtingen aan het Openbaar Ministerie en het Hof van Justitie. Genoemde taken en werkzaamheden zijn allemaal jeugdreclasseringswerkzaamheden in de fase vóór het vonnis. Het was de bedoeling om in 2008 de Jeugdreclassering op te zetten als een onderdeel van de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad, hetgeen niet is gelukt¹¹.

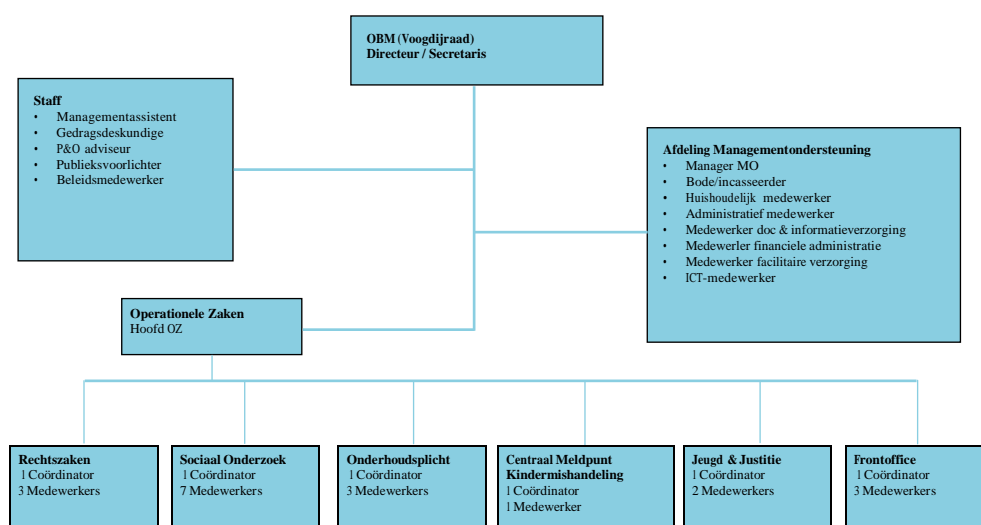
¹⁰ Zie o.a. artikel 40 lid 4 IVRK: "Een verscheidenheid van regelingen, zoals rechterlijke bevelen voor zorg, begeleiding en toezicht; adviezen; jeugdreclassering; pleegzorg; programma's voor onderwijs en beroepsopleiding en andere alternatieven voor institutionele zorg dient beschikbaar te zijn om te verzekeren dat de handelwijze ten aanzien van kinderen hun welzijn niet schaadt en in de juiste verhouding staat zowel tot hun omstandigheden als tot het strafbare feit."

¹¹ Bron: Opzet en plan van aanpak bestrijding en preventie jeugdcriminaliteit (pag 3) en Justitieel jeugdbeleidsplan (pag 23)

Met de publicatie in november 2011 van het nieuwe wetboek van Strafrecht met daarin tevens als onderwerp opgenomen het jeugdstrafrecht, zijn diverse taken en werkzaamheden van de Jeugdreclassering wettelijk geformaliseerd. Volgens informatie verkregen gedurende het onderzoek is de regering voornemens om de Jeugdreclassering in projectvorm op te zetten, het zogenaamde Bargestraat-project¹². Bepaalde taken van de Jeugdreclassering worden thans uitgevoerd door de huidige sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad.

De structuur van de voogdijraad kan schematisch als volgt kan worden weergegeven:

Organogram Bureau Voor Het Welzijn Van Het Kind

De doelstelling van Jeugdreclassering wordt binnen het Justitieel keten als volgt omschreven: door het resocialiseren van jeugdigen te voorkomen dat een jongere opnieuw een strafbaar feit pleegt. Het begeleiden door de Jeugdreclassering moet het gedrag van de jongere ombuigen om te voorkomen dat hij / zij opnieuw een strafbaar feit pleegt. Het werk van de Jeugdreclassering houdt op als de jongere niet langer met de politie en/of justitie in aanraking komt.

Activiteiten van de Jeugdreclassering

Uit diverse documenten en stukken van de Voogdijraad blijkt dat volgens de Voogdijraad zij belast is met de volgende activiteiten c.q. taken:

- Het geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties;
- Het realiseren en uitvoeren van begeleiding van de jongere in opdracht van de Officier van Justitie of de rechter;
- Het coördineren van taakstraffen;
- Het elektronisch toezicht;
- Het verzorgen van trainingen.

Sub a: Wanneer een jongere in aanraking komt met justitie en voor de rechter moet verschijnen, stelt de Jeugdreclassering/Voogdijraad een advies op voor de rechter. In het rapport geeft de Jeugdreclassering/Voogdijraad advies met betrekking tot de straf die de jongere zou moeten krijgen, indien de jongere een straf wordt opgelegd.

¹² In hoofdstuk 3 wordt hier verder op ingegaan.

Tijdens de zitting beslist de rechter of de jongere wordt veroordeeld en welke straf wordt opgelegd.

Sub b: de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige houdt in dat de jongere aan een gedragsbeïnvloedend programma deelneemt in een inrichting of ambulante. Dit wordt ook de 1-op-1, intensieve trajectbegeleiding genoemd (ITR).

Sub c: de taakstraffen kunnen zowel een werk- als een leerstraf of een combinatie van beide inhouden. De Jeugdreclassering is belast met het toezicht op de naleving van de opgelegde taakstraffen.

Sub d: het gaat hierbij om elektronisch toezicht (monitoring) via een enkelband.

Sub e: de Jeugdreclassering is belast met het verzorgen van diverse trainingen door de jongeren. De trainingen hebben als doel de vaardigheidstekorten van de jongeren op te heffen.

2.1.4. Administratieve Organisatie (AO) Jeugdreclassering

Orgaan- en Functiebeschrijvingen

Er is tijdens het onderzoek geen bewijs aangetroffen dat de Voogdijraad aangewezen is als de officiële organisatie belast met de jeugdreclassering. De Raad heeft een orgaanbeschrijving (van november 2007) aangetroffen van de Voogdijraad.

Beschrijvingen van werkprocessen en kwaliteitseisen Jeugdreclassering

Tijdens het onderzoek van de Raad is gebleken dat de activiteiten c.q. taken van de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad wel beschreven en vastgelegd zijn in werkprocesbeschrijvingen. Er is een case load studie gedaan door de Voogdijraad teneinde een productienorm op jaarbasis per medewerker van de sectie Jeugd en Justitie vast te stellen.

Opleiding en trainingen

De Raad heeft geconstateerd dat er geen opleidingsplan bestaat.

2.1.5. Contact tussen de jeugdigen met Jeugdreclassering¹³

Wanneer een jeugdige normoverschrijdend gedrag heeft vertoond, kan hij/zij door de politie daarop worden aangesproken of worden aangehouden en naar het politiebureau worden gebracht voor verhoor. In geval van een ernstig delict wordt de jeugdige door de politie voor maximaal 10 dagen in verzekering gesteld¹⁴. Uiterlijk op de derde dag van de inverzekeringstelling vindt de voorgeleiding plaats van de minderjarige bij de rechter-commissaris voor de rechtmatigheidstoets¹⁵. De Voogdijraad bezoekt de jeugdige tijdens de inverzekeringstelling met als uiteindelijk doel om een vroeghulprapport op te stellen. De Voogdijraad stelt een vroeghulprapport op over de persoon van de jeugdige, de ouders, de thuissituatie en de school- of werksituatie. Mede aan de hand van het vroeghulprapport beslist de Officier van Justitie of er een verlenging van de detentie aan de rechter-commissaris moet worden gevraagd.

De rechter-commissaris kan beslissen tot verlenging van de verzochte detentie. In dat geval blijft de jeugdige in voorlopige hechtenis in afwachting van berechting. De voorlopige hechtenis vindt plaats in de gesloten afdeling van de GOG, de jeugdafdeling van Stichting Brasami of de afdeling jongvolwassenen van het huis van bewaring.

Onder bepaalde omstandigheden kan de rechter-commissaris ambtshalve of op verzoek van de Officier van Justitie of de raadsman van de jeugdige de voorlopige hechtenis voorwaardelijk schorsen. De voorwaarden die de rechter-commissaris stelt kunnen inhouden dat de Voogdijraad een begeleidingsplan opstelt zodat de jeugdige terug kan keren naar huis, school of werk totdat de zitting plaatsvindt. De jeugdige is verplicht zich te houden aan de opgelegde voorwaarden. De Voogdijraad controleert en houdt toezicht op de jeugdige.

¹³ Bron: Justitieel jeugdbeleidsplan "Een sluitende justitiële jeugdketen", 30 juni 2010.

¹⁴ Artikel 83 en artikel 87 WvSv.

¹⁵ Artikel 89 WvSv.

Voordat de zitting plaatsvindt, stelt de Voogdijraad een voorlichtingsrapport op met advies aan de Officier van Justitie en de rechter met betrekking tot de mogelijkheid van resocialisatie van de jeugdige en de wenselijkheid dan wel de noodzakelijkheid van hulpverlening. Dit geschiedt zowel in de gevallen dat de jeugdige van zijn vrijheid is beroofd als in de gevallen dat de jeugdige op vrije voeten is.

Indien aan de jeugdige een leer- of werkstraf wordt opgelegd door de rechter, dan wordt de jeugdige onder begeleiding van de Voogdijraad gesteld voor de uitvoering van de straf en zijn / haar resocialisatie. Dit geschiedt ook met jeugdigen die in het kader van een voorwaardelijk sepot een taak en/of een werkstraf moeten uitvoeren.

De Voogdijraad bericht de Officier van Justitie indien de jeugdige zich niet houdt aan de voorwaarden in een schorsingsbeslissing of in een vonnis. De Officier van Justitie heeft de bevoegdheid om de opheffing van de schorsing van de voorlopige hechtenis aan te vragen bij de rechter-commissaris dan wel ervoor te zorgen dat de voorwaardelijke straf kan worden uitgevoerd.

2.1.6. Nieuwe ontwikkelingen¹⁶

De nieuwe maatregel “maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige” dient door de Jeugdreclassering te worden uitgevoerd. Daarvoor dient de organisatie belast met de Jeugdreclassering tevens effectieve gedragsbeïnvloedende programma's te ontwikkelen. Gedurende het onderzoek hebben diverse geïnterviewden aangegeven dat het vanzelfsprekend is dat de Voogdijraad, vooruitlopend op de formalisering van de Jeugdreclassering, deze taken uitvoert.

Tevens wordt advies ingewonnen van de organisatie belast met de Jeugdreclassering indien de rechter, die de PIJ maatregel (plaatsing in een inrichting voor jeugdigen) heeft opgelegd, overweegt om de maatregel al dan niet onder bepaalde voorwaarden te beëindigen.

Er zijn plannen van de overheid om lichte vergrijpen gepleegd door jonge daders die “first offenders” zijn af te doen via de HALT-afdoening¹⁷. De jongere die door de politie is aangehouden krijgt daarbij de kans om zijn fout te herstellen zonder dat hij/zij een strafblad krijgt. De politie heeft in dit geval onder verantwoordelijkheid van het OM een voorwaardelijke sepotbevoegdheid. Het OM is eindverantwoordelijk voor de HALT-procedure en zal algemene aanwijzingen geven over de projecten en categorieën van strafbare feiten die in aanmerking komen voor HALT-afdoening.

Tevens zijn er plannen om een veiligheidshuis op te zetten. In het veiligheidshuis zijn verschillende organisaties vertegenwoordigd onder een dak waardoor doorlopend informatie kan worden uitgewisseld tussen de instanties over zorg- en risicjongeren. Het doel is een integrale, probleemgerichte aanpak om de sociale en subjectieve veiligheid te bevorderen.

2.2. Bestaan en werking van de Jeugdreclassering

2.2.1. De organisatie, formatie en activiteiten van de Jeugdreclassering

Bepaalde Jeugdreclasseringswerkzaamheden worden thans uitgevoerd door de huidige sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad.

Volgens verkregen informatie van de Voogdijraad zijn er 43,5 Fte's, waarbij ten tijde van het onderzoek 37 personen in dienst waren van de organisatie. De vacatures konden vanwege diverse redenen niet worden opgevuld. Bij het organisatieonderdeel belast met jeugdstrafrecht (sectie Jeugd en Justitie) waren ten tijde van de inspectie drie personen werkzaam. De organisatie is flexibel waardoor medewerkers van een bepaald organisatieonderdeel naar behoefte kunnen worden ingezet in een ander organisatieonderdeel.

Gedurende het onderzoek heeft de Voogdijraad te kennen gegeven dat de organisatie (wettelijk) alleen belast is met jeugdstrafrecht en niet met de Jeugdreclassering. De organisatie baseert dit op het feit dat zij nimmer door de minister / regering aangewezen of benoemd is als zijnde de instantie belast met de Jeugdreclassering. Van het brede scala van taken die door de organisatie belast met de Jeugdreclassering moeten worden uitgevoerd is de

¹⁶ Bron: Justitieel jeugdbeleidsplan “Een sluitende justitiële jeugdketen”, 30 juni 2010.

¹⁷ HALT staat voor het alternatief = een alternatieve buitengerechtelijke afdoeningsmodaliteit.

sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad uitsluitend belast en toegerust voor het geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties. De Voogdijraad heeft volgens de geïnterviewden geen invulling kunnen geven aan alle taken omdat de middelen voor de verantwoorde uitvoering van deze taken niet beschikbaar zijn gesteld.

2.2.2. Kwaliteitseisen en opleidingen

Kwaliteitseisen Jeugdreclassering

In het kader van de bewaking van de productienorm wordt het aantal zaken (dossiers) dat aan elke medewerker wordt toegekend bijgehouden.

Opleidingen voor medewerkers van de Jeugdreclassering

Er is volgens de geïnterviewden geen fondsen voor een opleidingsplan.

2.2.3. Het operationele proces van de Jeugdreclassering

Relevante cijfers van de Jeugdreclassering

De Voogdijraad beschikt over digitale cijfers en data over de jaren 2010, 2011 en 2012. De Raad heeft kennis genomen van de cijfers en data over genoemde jaren.

De Voogdijraad heeft in 2010 in totaal 88 zaken behandeld. Dit aantal kan als volgt worden onderverdeeld naar geslacht: 84 mannen en 4 vrouwen. In 2011 bedroeg het totaal aantal zaken 76, waarvan respectievelijk 74 t.a.v. jeugdigen van het mannelijk geslacht en 2 van het vrouwelijk geslacht. In 2012 waren tot en met november 60 zaken in behandeling. Daarvan waren er 4 t.a.v. jeugdigen van het vrouwelijk geslacht. Zowel het OM als de Voogdijraad hebben aangegeven dat het aantal jeugdigen dat jaarlijks in contact komt met de Jeugdreclassering daalt. Volgens geïnterviewden valt echter een verharding te constateren van de delicten c.q. criminele activiteiten waarbij jeugdigen betrokken zijn. De meeste gevallen zijn diefstal (onder verzwarende omstandigheden en/of met geweld) of overtreding van de opiumlandsverordening of vuurwapenverordening. Alle zaken die aangemeld zijn bij de Voogdijraad worden in een digitaal systeem bijgehouden.

2.2.4. Het Jeugdreclasseringstraject in de praktijk

Het traject van begin tot einde

Volgens het Openbaar Ministerie en de Voogdijraad komen slechts jongeren die betrokken zijn bij zware misdrijven in contact met de Voogdijraad via de justitiële keten. Het zijn zaken waarbij geen taakstraf kan worden opgelegd vanwege de ernst van het misdrijf.

In deze gevallen wordt de jongere dan voor maximaal 10 dagen in verzekering gesteld¹⁸. De jongere moet dan in het belang van het politieonderzoek maximaal drie dagen op het politiebureau verblijven. Een jeugdige die in verzekering is gesteld wordt aan de officier van justitie voorgeleid voor een verhoor. Tijdens dat verhoor zal de officier van justitie de jongere ondervragen. Uiterlijk op de derde dag van de inverzekeringstelling vindt de voorgeleiding plaats van de minderjarige bij de rechter-commissaris¹⁹. Als de officier van justitie de jongere langer dan drie dagen wil vasthouden, moet hij toestemming vragen aan de rechter-commissaris. Ook de rechter zal dan met de jongere spreken. Vindt de rechter dat de jongere niet langer vastgehouden hoeft te worden, dan kan hij (soms onder voorwaarden) de jongere in afwachting van de zitting (tijdelijk) vrij laten. Dat is meestal mogelijk indien de thuissituatie van de jongere acceptabel is. Een van de voorwaarden kan zijn dat de jeugdige zich moet melden bij de organisatie belast met de Jeugdreclassering voor begeleiding gedurende de schorsingsperiode.

De rechter-commissaris kan, op de vordering van de officier van justitie, een bevel tot bewaring van de verdachte verlenen. Besluit de rechter om de jongere langer vast te houden, dan begint de voorlopige hechtenis (het voorarrest). Dat kan maximaal 76 dagen duren: 16 dagen bewaring en 60 dagen gevangenhouding²⁰. Na in bewaring kan gevangenhouding²¹ worden gevorderd door de Officier van Justitie. Het bevel daartoe wordt ook door de rechter-commissaris gegeven. Indien een verdachte niet in verzekering is gesteld of in bewaring is kan in bijzondere gevallen gevangenneming volgen²².

¹⁸ Artikel 83 en artikel 87 WvSv.

¹⁹ Artikel 89 WvSv.

²⁰ Artikel 98 WvSv.

²¹ Artikel 95 WvSv.

²² Artikel 97 WvSv.

Na het 1e contact van de jongere met de politie wordt de Voogdijraad via het OM ingelicht. Het OM verstuurt het procesverbaal of de last tot in verzekeringstelling naar de Voogdijraad. Vervolgens wordt er een vroeghulprapport door de Voogdijraad opgemaakt. Dit dient uiterlijk op de 9e dag van de in verzekeringstelling worden ingediend bij het OM / OvJ. Op de 10e dag beslist de rechter-commissaris over het al dan niet verlengen of schorsen van de in verzekeringstelling van de jeugdige.

Volgens de werkprocesbeschrijving van de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad zijn raadsonderzoekers van de genoemde afdeling verantwoordelijk voor het opstellen van de rapporten. De afdeling heeft conform de formatie een bezetting van 3 personen. Hun taak is ondermeer de behandeling van zaken met betrekking tot in verzekering gestelde jeugdigen.

Vóór het opmaken van de vroeghulprapporten vinden er gesprekken plaats met de jeugdige, de ouders of wettelijke vertegenwoordiger. In het vroeghulprapport wordt o.a. de volgende informatie verwerkt: gegevens van de minderjarige, gegevens van beide ouders, geïnterviewde respondenten, contactmomenten met de jeugdige, het justitieel verleden, het functioneren in het kerngezin, middelengebruik en hulpverlening. Het rapport wordt afgerond met de observaties, conclusie en advies van de raadsonderzoeker.

In geval de jeugdige naar school gaat, neemt de Voogdijraad het initiatief om telefonisch contact met de school van de jeugdige op te nemen. De scholen hebben aangegeven dat in sommige gevallen de medewerkers van de Voogdijraad ook persoonlijk langs komen. Tevens komt het voor dat de school zelf contact opneemt met de Voogdijraad om te worden geïnformeerd omtrent de redenen die hebben geleid tot de aanhouding van een scholier. Tijdens het gesprek licht de Voogdijraad de school in over het geval van de scholier. Gedurende het gesprek verzamelt de Voogdijraad informatie over de betreffende scholier (het functioneren op school, studieresultaten, sociale interactie en situatie, en ervaring of kennis van de school met de ouders en/of thuissituatie). De door de Voogdijraad verzamelde informatie wordt in bepaalde gevallen ook schriftelijk in een rapport verstrekt.

Ook worden soms de puntenlijst en een schoolverklaring opgevraagd door de advocaat, de ouders of de Voogdijraad.

De scholen hebben aangegeven het contact met de Voogdijraad als prettig te ervaren. Zij worden meestal door medescholieren geïnformeerd over het feit dat een scholier in aanraking is gekomen met justitie voordat zij contact met de Voogdijraad over het geval hebben gekregen. Het is evenwel ook voorgekomen dat scholen pas na 3 dagen nadat een scholier is aangehouden door de Voogdijraad worden gebeld in verband met de verlenging van de detentie. De Voogdijraad kan in de meeste gevallen aangeven wanneer de zaak van de leerling zal voorkomen (dag van de zitting).

Bij scholen die onder de Stichting Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur (RKCS) vallen verloopt het contact van de Voogdijraad met de scholen altijd centraal door tussenkomst van het schoolbestuur. De schriftelijke rapportage van de scholen aan de Voogdijraad geschiedt via de juridische adviseur van het RKCS²³.

Er is tijdens het onderzoek gebleken dat in diverse gevallen de schoolleiding direct telefonisch door de politie wordt benaderd nadat een scholier is aangehouden. De politie vraagt daarbij om medewerking en informatie ten behoeve van een antecedentenonderzoek.

Voordat de zitting plaatsvindt, stellen de raadsonderzoekers van de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad een voorlichtingsrapport op. Daarbij vinden ook gesprekken plaats met de jeugdige en de ouders of vertegenwoordiger. Daarnaast worden andere respondenten benaderd zoals andere familieleden, personen waarmee de jongere sociaal contact heeft zoals een coach of trainer. In het voorlichtingsrapport wordt evenals het vroeghulprapport o.a. de volgende informatie verwerkt: gegevens van de minderjarige, gegevens van beide ouders, geïnterviewde respondenten, contactmomenten met de jeugdige, het justitieel verleden, functioneren in het kerngezin, middelengebruik en hulpverlening. Het rapport wordt afgerond met de observaties, conclusie en advies van de raadsonderzoeker. Daarnaast wordt in deze fase van het onderzoek de jongeren ook getest door de gedragsdeskundigen van de Voogdijraad.

²³ Zie hierover meer in paragraaf 2.2.5

Het contact tussen de Voogdijraad en het OM met betrekking tot een specifiek geval houdt op nadat een voorlichtingsrapport is uitgebracht. De Voogdijraad is niet altijd aanwezig bij de behandeling van de zaken. Mitsdien vindt er niet altijd advisering plaats door de Voogdijraad gedurende de zitting.

Aan de jeugdige kan een taakstraf of een leerstraf worden opgelegd. In geval van een taakstraf worden de jongeren bij vooraf geselecteerde organisaties zoals ouderentehuizen of buurtcentra, zonder betaling, te werk gesteld. Het betreft werkzaamheden zoals schoonmaak of het verven van gebouwen. De werkzaamheden worden door de Voogdijraad gecoördineerd. Na de taakstraf wordt een rapport aan het OM gestuurd met de mededeling of de jongere zijn taakstraf al dan niet met goed gevolg heeft afgesloten. In het geval van een leerstraf moet de jeugdige verplicht gerichte cursussen of trainingen volgen met betrekking tot sociale vaardigheden, agressiebeheersing, seksualiteit en omgaan met peer-pressure. Genoemde trainingen worden extern verzorgd c.q. ingekocht bij Skuchami.

De Voogdijraad en de scholen werken samen op het moment dat de jeugdige weer op school moet worden geplaatst. Het opnieuw plaatsen van een scholier op school is mogelijk nadat:

- a. de voorlopige hechtenis van de jeugdige is geschorst;
- b. de jongere zijn / haar straf heeft uitgezeten.

De ervaring van de Voogdijraad is dat, nadat een scholier in contact is geweest met justitie c.q. vast heeft gezeten, er in de praktijk weinig medewerking is van de schoolbesturen om de minderjarige weer op een school te plaatsen. Met name het RKCS is daar heel stellig in²⁴ en gebruikt als basis daarvoor een Ministeriële Beschikking van 2009. Wanneer de minderjarige niet op school wordt toegelaten is het beleid dat de ministers van Justitie en Onderwijs gezamenlijk een oplossing hiervoor zoeken.

2.2.5. De rol van het RKCS binnen het Jeugdreclasseringstraject

Het beleid met betrekking tot terugkeer van jeugdigen op school

Het beleid van het RKCS met betrekking tot leerlingen die in aanraking komen met de justitie is vastgelegd in het document Reglement VSBO/HAVO/VWO van augustus 2010. Volgens het RKCS is dit beleid tot stand gebracht naar aanleiding van een groei in de gevallen van schoolgaande jeugdigen die in contact kwamen met justitie en tevens vanwege het potentiële gevaar dat deze jeugdigen door hun wangedrag veroorzaken voor andere leerlingen bij terugkeer op de scholen. Het RKCS houdt vanaf 2009 alle gevallen bij. Over 2012 (t/m oktober 2012) zijn dat volgens verkregen informatie van de juridisch adviseur meer dan 100 gevallen. De hoofdregel wordt als volgt in genoemd reglement omschreven²⁵:

- Leerlingen/kinderen die ooit in aanraking zijn gekomen met justitie in welke vorm dan ook worden in principe niet meer toegelaten tot een van hun scholen.
- Hetzelfde geldt voor leerlingen die in afwachting zijn van een rechterlijke uitspraak. Deze worden in principe niet toegelaten tot de school totdat er een uitspraak is.

In de praktijk kan het soms wel een jaar duren voordat er in een bepaald geval een rechterlijke uitspraak is.

In bijzondere gevallen kan het schoolbestuur beslissen om een uitzondering te maken. Uitzondering van het beleid is afhankelijk van het soort strafbare feit en de zwaarte daarvan. Het betreft dan misdrijven waaruit geen direct gevaar voortvloeit voor andere leerlingen (b.v. inbraak, joyriding). In deze gevallen worden de leerlingen niet verwijderd indien de Voogdijraad een zorgpakket aanbiedt aan de scholier. De schooldirectie dient deze gevallen direct door te verwijzen naar het schoolbestuur voor registratie en besluitvorming.

Voorts zijn er specifieke strafbare feiten die volgens het schoolbeleid automatisch ertoe leiden dat de leerling onder geen enkele omstandigheid weer wordt toegelaten op school. Deze zijn:

- Seksuele misdrijven.
- Bepaalde zware misdrijven (b.v. gewapend overval).

De praktijk bij terugkeer van jeugdigen op school

In de gevallen waarbij middels een vonnis de voorlopige hechtenis wordt opgeheven, neemt de Voogdijraad contact op met de directie van het RKCS. De directie van het RKCS stelt een contract (afsprakenlijst) op met de gedragsvoorwaarden waaraan de scholier zich moet houden. Een functionaris voor voortgezet onderwijs van het schoolbestuur bespreekt het contract met de scholier, ouders/voogd en de directeur van de school.

²⁴ Zie hierover meer in paragraaf 2.2.5.

²⁵ Bron: artikel 6.13 Schoolreglement VSBO/HAVO/VWO van Stichting Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur (augustus 2010).

Het contract wordt vervolgens getekend door alle bovengenoemde personen en blijft van kracht tot het moment dat de jongere de school definitief verlaat.

De Voogdijraad is verantwoordelijk voor de opstelling van een zorgpakket van de leerling. In een zorgpakket worden alle middelen aangeboden voor de begeleiding van de jeugdige, b.v sociale vorming en vaardigheden. Het wordt verzorgd in de vorm van cursussen. De schooldirectie draagt zorg voor de uitvoering van het zorgpakket onder begeleiding van de schoolmaatschappelijk werker.

Hiervoor zijn ook zorgteams ingesteld op de scholen. De zorgteams begeleiden de leerlingen voornamelijk ten aanzien van hun sociaal en emotioneel gedrag. Het zorgteam bestaat uit een interne begeleider (mentor), een schoolmaatschappelijk werker en de schooldirecteur.

Wanneer de jeugdige in voorlopige hechtenis is, wordt in de regel een schoolverklaring opgevraagd door de Jeugdreclassering, advocaat en in bepaalde gevallen de rechter. De verklaring wordt gebruikt om aan te tonen dat de jeugdige op school zit en mede daardoor perspectief heeft om zich te ontwikkelen tot een eerbare burger. Daarin wordt o.a. opgenomen: de personalia en andere gegevens van de leerling zoals puntenlijst en memo over het gedrag van de leerling.

Het verzoek wordt gedaan bij de schooldirectie en de schooldirectie stuurt dit door naar het RKCS. Bij het RKCS worden de verzoeken verder afgehandeld. In de schoolverklaring wordt ook opgenomen dat:

- de jeugdige niet automatisch op school kan worden toegelaten bij terugkeer;
- indien de jeugdige de kans krijgt om weer toegelaten te worden, hij / zij zich aan het opgestelde zorgpakket dient te houden.

Controle en evaluatie

Evaluatie van de bijzondere gevallen geschiedt binnen maximaal 3 maanden nadat het contract is getekend. De Voogdijraad is soms ook aanwezig bij de evaluatiemomenten. Geëvalueerd worden de gemaakte afspraken en de verbetering in het gedrag van de leerling. De evaluatie van het contract geschiedt door de juridische adviseur van het RKCS of een van de functionarissen voor voortgezet onderwijs, de betrokken schoolmaatschappelijk werker en de schooldirectie. Indien bij evaluatie komt vast te staan dat de jeugdige zich niet aan de voorwaarden heeft gehouden wordt een verwijderingstraject opgestart. Doel daarvan is de jeugdige alsnog van school te verwijderen.

2.2.6. De rol van het Gouvernement's Opvoedingsgesticht binnen het jeugdreclasseringstraject

Wanneer de jongeren in verzekering worden gesteld, wordt door de politie zelf contact opgenomen met de gesloten afdeling van de Brasami te Otrobanda om te vragen of de jongere daar kan worden opgenomen. Het komt voor dat de Officier van Justitie sommige jongeren een kans geeft door te vorderen dat de jongeren onder toezicht worden gesteld en worden geplaatst in het open gedeelte van het GOG. De jongere wordt op de open paviljoens opgenomen en krijgt de mogelijkheid om dagelijks naar school te gaan of aan andere externe activiteiten deel te nemen. In deze gevallen neemt het GOG in de regel meteen contact op met de school om hun te informeren omtrent de situatie van de jeugdige. De instelling en de desbetreffende school blijven in contact om erop toe te zien dat de jeugdige zich aan de beperkende regels houdt.

Bij rechterlijke beslissing kan een jongere ter beschikking worden gesteld aan de regering (TBR-maatregel) met als gevolg dat hij ook in het GOG wordt geplaatst. Na een rechterlijke uitspraak in het jaar 2006, waarbij werd gevonnis dat jongeren onder 16 jaar niet in een gevangenis voor volwassenen kunnen worden opgesloten, worden alle jongeren beneden 16 jaar die worden veroordeeld, geplaatst bij het GOG²⁶. Volgens informatie van het GOG zijn ongeveer 10% van de jongeren in het instituut TBR en betreft het hierbij veroordelingen voor zware misdrijven. Deze jeugdigen worden ook ondergebracht in de gesloten afdeling te Brasami te Otrobanda.

Het GOG biedt een beperkt aanbod voor interne scholing en praktische opleidingen. Het aanbod is toegespitst op zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK) en zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK). Als gevolg van eerdergenoemde rechterlijke beslissing zijn de laatste jaren ook moeilijk lerende kinderen (MLK) en licht verstandelijk beperkte jongeren (LVB) onder TBR gesteld. Tevens wordt bij schorsing van de voorlopige hechtenis bepaald dat de

²⁶ Zie artikel 37 e IVRK: "Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen,...."

jeugdige wordt opgenomen in het GOG en in de gelegenheid moet worden gesteld om zijn /haar studie weer op te pakken. De meeste scholen zijn niet meer bereid om deze jongeren weer aan te nemen. De scholen geven daarbij aan dat ze de jongeren niet meer aankunnen en zijn tevens van mening dat jongeren die in aanraking zijn gekomen met de justitie niet samen met andere leerlingen geplaatst kunnen worden. Jongeren die niet meer door de school worden geaccepteerd komen daardoor volledig onder GOG te vallen. Het GOG zorgt dan dat de jongeren voor zover mogelijk in het traject van de sociale vormingsplicht worden geplaatst.

Het GOG heeft gedurende het onderzoek aangegeven dat zij geen structurele begeleiding en nazorg bieden, aangezien zij onvoldoende personele capaciteit daarvoor hebben. Er is een samenwerking met de Stichting New Creation die bereid is om (voormalige) GOG jongeren te begeleiden na hun 18^e jaar voor een periode van maximaal 2 jaar.

2.2.7. Registratie en dossiervorming

Alle zaken die door het OM worden aangemeld bij de Voogdijraad worden geregistreerd. Van alle zaken is er een dossier. De dossiers hebben een eigen nummer met vermelding van de contactdatum met de jeugdige en datum dat het rapport is uitgebracht. De dossiers worden in hardcopy opgeborgen.

Beoordeling

3.1. Definitie van Jeugdreclassering

De definitie van Jeugdreclassering zoals die binnen de justitiële keten wordt gehanteerd is: (het gehele proces / traject voor het realiseren van) het resocialiseren van jeugdigen die in aanraking zijn gekomen met Justitie. Vanuit de visie van de Raad omvat de Jeugdreclassering het geheel aan activiteiten dat start vanaf het moment dat de politie naar aanleiding van een opgemaakt proces-verbaal een minderjarige meldt bij de Voogdijraad. Door het vervolgens specifiek benoemen van de activiteiten (geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties, de begeleiding van de minderjarige in opdracht van de officier van justitie of de rechter en het coördineren van taakstraffen) worden duidelijk daarmee de werkzaamheden (en organisatie) van de Jeugdreclassering afgebakend.

Uit de analyse blijkt echter dat er geen inhoudelijke verschillen zijn tussen de door de Raad gehanteerde definitie en de definitie uit het veld. Het geheel aan activiteiten is onder beide definities gericht op het resocialiseren van de jeugdigen.

Gelet op de gehanteerde definities en de activiteiten die daaronder vallen is het duidelijk dat niet alleen de Voogdijraad taken en verantwoordelijkheden heeft binnen het reclasseringsproces.

In de hierna volgende paragrafen worden de activiteiten geanalyseerd. Het doel is om een zo compleet mogelijk beeld van de jeugdreclasseringswerkzaamheden te vormen.

3.2. Wettelijk kader van de Jeugdreclassering

In het Wetboek van Strafvordering worden bepaalde Jeugdreclasseringstaken toegekend aan de Voogdijraad. Het betreft advies en voorlichting. In het nieuwe Wetboek van Strafrecht wordt in artikel 1:18 vermeld dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, een reclasseringsinstelling moet worden aangewezen en worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het verlenen van hulp en steun aan veroordeelden en het uitoefenen van toezicht op de naleving van bijzondere voorwaarden. De regering heeft echter nooit een reclasseringsinstelling aangewezen. Het standpunt van de Voogdijraad dat ze niet belast is met alle werkzaamheden vallende onder de Jeugdreclassering is mitsdien ook formeel correct. De aangevoerde argumenten zijn echter onjuist. De Raad voor het welzijn van het kind beschouwt de taken die zij uitvoeren bestaande uit “het geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties en het coördineren van taakstraffen” als jeugdstrafrecht. Voornoemde taken zijn echter jeugdreclasseringstaken. In de praktijk is de Raad voor het welzijn van het kind ondanks het ontbreken van een formele aanwijzing de facto wel degelijk betrokken bij andere Jeugdreclasseringstaken²⁷.

3.3. De organisatie en formatie van de Jeugdreclassering

De verkregen informatie met betrekking tot de formatie is niet eenduidig. Volgens geïnterviewden bij de Voogdijraad zijn er 43,5 fte's, maar volgens het organogram zijn er 41 fte's.

Bij het organisatieonderdeel belast met voorlichting en advisering (sectie Jeugd en Justitie) waren ten tijde van de inspectie conform het organogram van de Voogdijraad drie personen werkzaam. Het is gebleken dat de sectie Jeugd en Justitie niet volledig toegerust is om alle taken van de Jeugdreclassering uit te voeren. De formatie is bepaald aan de hand van de wettelijk aan de Voogdijraad toegekende reclasseringstaken.

3.4. Administratieve Organisatie (AO) Jeugdreclassering

Orgaan- en Functiebeschrijvingen

De Raad heeft geconstateerd dat er geen actuele orgaanbeschrijving is. De laatste door de overheid geaccordeerde orgaanbeschrijving van de Voogdijraad bevat niet het organisatieonderdeel dat belast is met jeugdstrafrecht

²⁷ Zie hiervoor paragraaf 3.6.

(sectie jeugd en justitie). Het staat derhalve vast dat de (afdeling) Jeugdreclassering van de Voogdijraad nooit formeel is opgezet.

Beschrijvingen van werkprocessen en kwaliteitseisen Jeugdreclassering

De Raad heeft geconstateerd dat voor de taken beschreven in de werkprocessen van de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad kwaliteitseisen zijn geformuleerd.

3.5. Registratie en dossiervorming

De Raad heeft geen inzicht kunnen krijgen in het registratiesysteem en methodiek van de Voogdijraad.

Ten aanzien van de dossiervorming heeft de Raad geconstateerd dat de betreffende instantie met dit proces is opgestart. Geïnterviewden hebben te kennen gegeven dat het systeem dat ten tijde van het onderzoek werd gebruikt aanzienlijk kan worden verbeterd. Er was geen vaste en overzichtelijke structuur of systeem (bijvoorbeeld door het gebruik van tabbladen) voor het opbergen van de documenten en stukken in de dossiers. Tevens waren de dossiers niet “opgeschoond” waardoor er diverse stukken in de dossiers lagen die verouderd of niet meer relevant waren en verwijderd hadden kunnen worden. Positief was dat alle dossiers een eigen nummer hadden en konden worden herleid tot een bepaalde zaak / jeugdige. De nummers van de dossiers zijn de nummers die aan de vroeghulp en/of voorlichtingsrapporten worden toegekend. In de dossiers worden uitsluitend de vroeghulp en/of voorlichtingsrapporten gearhiveerd. Tevens worden in de dossiers ook kort (handmatig) melding of een notitie gemaakt van de uitspraak van de kinderrechter.

3.6. Huidige activiteiten van de Jeugdreclassering

De taken van de Jeugdreclassering zijn afgeleid van de wettelijke bepalingen. Hiervoor kan o.a. worden verwezen naar de straffen en maatregelen die aan de jeugdigen krachtens het Wetboek van Strafrecht kunnen worden opgelegd. De uitvoering en het toezicht op de naleving van de opgelegde sancties zijn terug te vinden in het takenpakket van de Jeugdreclassering. Ook de voorlichtings- en adviestaken van de Jeugdreclassering zowel in de fase van de inverzekeringstelling en na de berechting zijn terug te vinden in de diverse artikelen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering. Tijdens het onderzoek heeft de Voogdijraad te kennen gegeven dat zij uitsluitend belast is met de implementatie van het jeugdstrafrecht en geen werkzaamheden verbonden aan de (organisatie) Jeugdreclassering uitvoeren. In tegenstelling tot het standpunt van de Voogdijraad heeft de Raad geconstateerd dat de Voogdijraad belast is met voorlichting en advies. De voogdijraad is derhalve wel degelijk belast met reclassering.

De primaire werkzaamheden die door de Voogdijraad worden uitgevoerd zijn het maken van vroeghulprapporten en voorlichtingsrapporten. Genoemde werkzaamheden worden door de organisatie geschaard onder de noemer “vroeghulp en voorlichting”.

Tevens is de Voogdijraad belast met de implementatie van de opgelegde werk- en/of leerstraffen. In de praktijk worden de leerstraffen in de vorm van trainingen uitbesteed aan de externe organisatie Skuchami. Wegens gebrek aan fondsen is sinds maart /april 2012 geen trainingen meer gegeven aan de jongeren. Mitsdien kan terecht vraagtekens worden geplaatst bij de effectiviteit van een leerstraf die niet direct ten uitvoer kan worden gebracht.

De plannen van de Minister met betrekking tot Jeugdreclassering zijn voor de Voogdijraad niet helemaal duidelijk, maar volgens de Voogdijraad is men binnen de justitiële keten kennelijk voornemens om jeugdreclasseringswerkzaamheden uit te voeren in de vorm van een project (het zogenaamde Bargestraat-project). Daarbij zal de afdeling Jeugdreclassering van de Voogdijraad als project worden opgericht en aangestuurd binnen het Bargestraat-project. De Voogdijraad is echter van oordeel dat de aan de Voogdijraad toebedeelde taken niet deel kunnen uitmaken van het bedoelde project en heeft de wens geuit om de afdeling Jeugdreclassering intern te coördineren en aan te sturen.

3.7. Het Gouvernements Opvoedingsgesticht

Aanvankelijk had het GOG geen geschikte locatie en onderkomen voor de doelgroep jongeren die onder het traject van de jeugdreclassering vallen. Door inzet van de Minister van Justitie in het verleden hebben zij het gebouw van de Brasami in Otrobanda toegewezen gekregen, dat wordt gebruikt om TBR jongeren te huisvesten. Het gebouw heeft een gebrekkige infrastructuur en er is volgens informatie verstrekt door het GOG een gebrek aan personeel, ruimte en materiaal binnen de instelling, waardoor het instituut gedwongen wordt om de jongeren buiten de locatie onderwijs te laten volgen, stage te laten lopen of sport te beoefenen. Dat heeft tot consequentie dat regelmatig de jongeren in de periode dat ze buiten zijn wederom overtredingen begaan of zich niet meer melden c.q. vluchten. Vanuit de gemeenschap is er weinig begrip voor deze situatie. Het GOG krijgt regelmatig diverse telefoontjes van derden waarbij men vraagt waarom (veroordeelde) criminele jeugdigen zich vrijelijk binnen de gemeenschap kunnen bewegen.

In september 2012 is er een overeenkomst getekend tussen de overheid en USONA voor het verbouwen van de huidige locatie en gebouwen. Het project dient in 2015 opgeleverd te worden. Als alles volgens plan verloopt dan zal de locatie van Brasami in Otrobanda rond 2015 niet meer worden gebruikt. De jongeren zullen dan in het nieuwe, goed beveiligde gebouw van het GOG worden ondergebracht. De verwachting is dat het risico dat de jongeren vluchten daardoor wordt geminimaliseerd.

Volgens het instituut zouden naast de jongeren ook de ouders moeten worden begeleid om gezamenlijk op een effectieve manier de jongeren op het rechte pad te krijgen en te behouden. Het intensief begeleiden van ouders gebeurt niet op adequate wijze vanwege gebrek aan personeel en materiaal. Nazorg wordt thans op vrijwillige basis in de vorm van informeel telefonisch contact verstrekt door het personeel in gevallen waarbij de jongeren een vertrouwensband hebben opgebouwd met de sociale werkers. Mitsdien is het geheel afhankelijk van de wil van de jongeren zelf en die van de betrokken medewerker die het op eigen initiatief wenst te doen.

De TBR-maatregel is vanaf november 2011 vervangen door de PIJ-maatregel²⁸. De PIJ-maatregel is een tweejarig begeleidingstraject voor de jongere dat door de rechter wordt opgelegd. Als na twee jaar bij de evaluatie blijkt dat de ontwikkelingen positief zijn, dan kan de jongere naar huis. Het is evenwel mogelijk om de PIJ maatregel met nog 2 jaar te verlengen.

Er is weinig tot geen informatie bij het GOG beschikbaar betreffende de inhoudelijke invulling van de maatregel. Volgens informatie die het GOG heeft dient een totaal pakket / dagprogramma aan de jongeren te worden aangeboden, waarbij alles intern is geregeld en de jongeren het instituut niet dagelijks verlaten. Vervolgens is het de rechter en de OvJ die samen de voortgang evalueren en beslissen omtrent al dan niet voortzetten van de maatregel. Volgens geïnterviewden is het slagen van de PIJ-maatregel in grote mate afhankelijk van het kunnen aanbieden van op de jongere afgestemde dagprogramma's.

De PIJ-maatregel wordt nog niet toegepast. Gedurende overleg tussen het GOG en het Openbaar Ministerie heeft laatstgenoemde het GOG geïnformeerd dat het OM bezig is zich in Nederland te informeren over de manier waarop het daar is geïmplementeerd. Vervolgens zal het OM zich oriënteren over de implementatie van genoemde nieuwe maatregel op Curaçao.

3.8. Contacten c.q. informatievoorziening binnen de keten

Het contact onderling tussen alle betrokken instanties in de jeugdstrafrechtketen wordt als prettig ervaren. Vanuit de Voogdijraad is de wens geuit om in een zeer vroeg stadium van detentie door het OM te worden geïnformeerd over zaken waarbij jeugdigen zijn betrokken. Het komt voor dat een jeugdige in verzekering wordt gesteld en pas na enkele dagen de Voogdijraad daarvan op de hoogte wordt gesteld. Daarom menen zij dat zij onvoldoende tijd hebben om tijdig te rapporteren. Het contact tussen de Voogdijraad en het OM houdt op nadat het voorlichtingsrapport is uitgebracht. De Raad heeft geconstateerd dat de Voogdijraad meestal aanwezig is bij de zittingen. De Voogdijraad is echter niet aanwezig bij de behandeling van alle zaken. De samenwerking tussen de diverse instanties wordt weliswaar ervaren als goed maar kan als niet-structureel en casus gebonden worden beschouwd. De wens voor frequenter overleg is door alle betrokkenen onderstreept.

²⁸ Zie hiervoor Wetboek van Strafrecht, §7 Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen, artikel 1:174 t/m 1:176.

3.9. De rol van het onderwijs binnen de keten

Zoals hiervoor al is vermeld is er door zowel de Voogdijraad als het GOG aangegeven dat er weinig medewerking van de schoolbesturen zijn om de jeugdigen weer op een school te plaatsen nadat zij in contact zijn gekomen met justitie. Met name bij het RKCS worden scholieren verplicht een contract te tekenen voordat hij / zij wederom worden toegelaten tot het onderwijs. Hierbij dienen enkele factoren in beschouwing te worden genomen.

Ten eerste is er een leerplicht voor deze groep jongeren²⁹ waardoor de facto de scholen waar de jongeren zijn ingeschreven, verplicht zijn om de jongeren toe te laten nadat zij zich wederom melden voor het volgen van lessen. Het is alleszins acceptabel dat scholen eisen en reglementen hebben waaraan scholieren zich dienen te houden. De vraag kan worden gesteld of de terugkeer / terug plaatsing van een scholier aan contractuele voorwaarden kan worden verbonden zoals door het RKCS wordt gedaan. Contracten hebben als essentie een vrijwillig karakter waarbij beide partijen zich verbinden tot een prestatie tegenover elkaar. Gelet op het bovenstaande is het discutabel of de ouders of wettelijke vertegenwoordigers van de jongeren wel een keuze hebben. Zij worden de facto voor het blok gezet om het contract te tekenen of anderszins wordt de jeugdige toegang tot de school geweigerd. De Raad is van mening dat bovengenoemde procedure van het RKCS de juridische toets niet zal doorstaan. Een contract afgesloten onder de beschreven omstandigheden en zoals opgelegd door het RKCS zou zich naar het oordeel van de Raad kunnen lenen voor vernietiging omdat het door misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen³⁰.

3.10. Wettelijke activiteiten van de Jeugdreclassering

Op grond van de deelvragen van de Raad zijn drie activiteiten van de Jeugdreclassering geïdentificeerd. De Raad heeft de drie activiteiten als onderdeel van het toetsingskader gehanteerd bij de beoordeling op welke wijze invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is. Aan de hand hiervan zal de Raad nu beoordelen in hoeverre Jeugdreclassering haar taken uitvoert.

Voorlichting en advies

De belangrijkste werkzaamheden die door de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad worden uitgevoerd zijn het maken van vroeghulprapporten en voorlichtingsrapporten. Genoemde werkzaamheden worden door de organisatie geschaard onder de noemer “vroeghulp en voorlichting”. De Raad heeft vastgesteld dat de werkprocessen voor voorlichting en advies (onder de naam vroeghulp en voorlichting) voor de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad beschreven en vastgelegd zijn in werkprocesbeschrijvingen. Gedurende het onderzoek heeft de Raad getoetst en vastgesteld dat er in de praktijk ook gewerkt wordt volgens de vastgestelde werkwijze en kwaliteitseisen. De rapporten worden opgemaakt aan de hand van de BARO (Basis Raadsonderzoek) methode. Genoemde methode is een onderzoeksmethode voor raadsonderzoekers in strafzaken van minderjarigen die door de kinderbescherming Nederland is ontwikkeld en wordt toegepast.

Voor wat betreft de noodzaak voor aanwezigheid van de Voogdijraad tijdens de zittingen zijn de meningen verdeeld. Het OM is van mening dat er altijd een medewerker van de Voogdijraad aanwezig dient te zijn bij de zittingen. De leiding van de Voogdijraad heeft aangegeven dat zij niet bij alle zittingen aanwezig zijn. Uit verkregen informatie van de sectie Jeugd en Justitie blijkt dat meestal bij de zittingen een medewerker aanwezig is om de rapporten mondeling toe te lichten. Het Hof acht het niet noodzakelijk dat de Voogdijraad aanwezig is bij alle zittingen. Voor het Hof is de voorlichting en advisering vanuit de Voogdijraad goed bruikbaar en komt het zeer sporadisch voor dat de kinderrechter om additionele informatie verzoekt of afwijkt van het advies zoals opgenomen in de rapporten.

Het uitvoeren van verplichte begeleiding

Voor wat betreft het uitvoeren van de verplichte begeleiding van de jeugdigen heeft de Raad geconstateerd dat deze werkzaamheden ten tijde van het onderzoek niet werden uitgevoerd door de Voogdijraad. Zoals eerder vermeld zijn deze werkzaamheden niet officieel toebedeeld aan de Voogdijraad aangezien de organisatie nooit formeel is aangewezen als de instantie belast met Jeugdreclassering. De Raad heeft vastgesteld dat de werkprocessen voor het uitvoeren van de verplichte begeleiding door de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad niet beschreven en vastgelegd zijn in passende werkprocesbeschrijvingen.

²⁹ LANDSVERORDENING van de 19de juli 1991 houdende bepalingen tot regeling van de leerplicht (leerplichtlandsverordening)

³⁰ Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek van Curaçao, artikel 44 lid 1: een rechtshandeling is vernietigbaar, wanneer zij door bedreiging, door bedrog of door misbruik van omstandigheden is tot stand gekomen. Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek van Curaçao, artikel 44 lid 4: misbruik van omstandigheden is aanwezig wanneer iemand die weet of moet begrijpen dat een ander door bijzondere omstandigheden, zoals noodtoestand, afhankelijkheid, lichtzinnigheid, abnormale geestestoestand of onervarenheid, bewogen wordt tot het verrichten van een rechtshandeling, het tot stand komen van een rechtshandeling bevordert, ofschoon hetgeen hij weet of moet begrijpen hem daarvan zou behoren te weerhouden.

Coördinatie van taakstraffen

De Voogdijraad is formeel niet belast met de implementatie van de opgelegde taakstraffen in de vorm van werk- en/of leerstraffen. In de praktijk worden deze werkzaamheden wel door de Voogdijraad uitgevoerd. De Raad heeft vastgesteld dat de werkprocessen voor de coördinatie van de taakstraffen voor de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad beschreven en vastgelegd zijn in werkprocesbeschrijvingen. Uit dossieronderzoek heeft de Raad niet kunnen vaststellen of er in de praktijk ook gewerkt wordt volgens de vastgestelde werkwijze en kwaliteitseisen.

Voor wat betreft de taakstraffen worden die intern door de raadsonderzoekers gecoördineerd. De leerstraffen worden in de vorm van trainingen uitbesteed, maar zijn sinds maart /april 2012 niet meer gegeven aan de jongeren.

Na de taakstraf wordt een rapport aan het OM gestuurd met de mededeling dat de jongere zijn taakstraf positief of negatief heeft afgesloten. De Raad heeft geen dossiers of registratie van deze werkzaamheden ontvangen.

3.11. Nieuwe ontwikkelingen

De nieuwe maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige werd door de afdeling Jeugdreclassering ten tijde van het onderzoek niet door de Voogdijraad uitgevoerd.

De nieuwe maatregel plaatsing in een inrichting voor jeugdigen werd ten tijde van het onderzoek niet door de Voogdijraad uitgevoerd.

De plannen voor de HALT-afdoening waren ten tijde van het onderzoek “on hold”.

De plannen om een veiligheidshuis op te zetten waren ten tijde van het onderzoek “on hold”.

3.12. Het beleid van de overheid

Zoals al aangegeven heeft de overheid het algemeen beleid met betrekking tot de zorg voor jongeren en de Jeugdreclassering in het regeerprogramma uitgewerkt in diverse actiepunten. Het beleid van de overheid is vooral preventief, met het oogmerk om crimineel handelen en recidive te voorkomen. In de vorige paragraaf is reeds vastgesteld dat de plannen voor de HALT-afdoening en het opzetten van een veiligheidshuis ten tijde van het onderzoek “on hold” waren. Genoemde plannen waren ten tijde van het stopzetten van de trajecten in hun beginfase van planning en overleg.

Er waren ten tijde van het onderzoek nog geen jeugdagenten aangesteld. Tijdens het onderzoek is niet gebleken dat er plannen of acties waren voor het uitvaardigen van beleidsinstructies / richtlijnen voor organisaties binnen het justitieel apparaat teneinde de mogelijkheden voor de resocialisatie van jongeren te bevorderen.

Voor wat betreft de bouw van een Justitiële Jeugdinstelling (JJI) is in paragraaf 3.7. vermeld dat er in september 2012 een overeenkomst is getekend voor het verbouwen van de huidige locatie en gebouwen.

Het aanpassen / wijzigen van het Wetboek van Strafrecht met bijzondere bepalingen voor jeugdige personen (Titel X) is gerealiseerd en de nieuwe wet is sinds november 2011 van kracht.

3.13. De aanpak van eerder gesignaleerde knelpunten en implementatie van reeds gedane aanbevelingen

Naar aanleiding van de knelpunten die de Commissie Camelia-Römer in haar rapport ‘Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving: de keten is zo sterk als de zwakste schakel’ heeft gesignaleerd kan het volgende worden gesteld.

- De structuur van de Voogdijraad met betrekking tot de Jeugdreclasseringwerkzaamheden was ten tijde van het onderhavig onderzoek nog niet aangepast aan de veranderde maatschappelijke werkelijkheid. De organisatie is niet formeel aangewezen als de instantie belast met Jeugdreclassering.
- Er waren niet genoeg locaties voor het tenuitvoerleggen van de taakstraffen en de leerstraffen waren als gevolg van gebrek aan financiële middelen sinds maart /april 2012 niet meer gegeven.

De aanbeveling van de commissie om de structuur van de Voogdijraad te veranderen is niet uitgevoerd. De formele formatie dateert nog uit 1996. De Raad heeft met genoegen geconstateerd dat er een Justitieel Jeugdbeleidsplan door de overheid is ontwikkeld³¹.

³¹ Justitieel jeugdbeleidsplan “Een sluitende justitiële jeugdketen”, 30 juni 2010.

Conclusies

Inleiding

De Raad heeft dit onderzoek toegespitst op het beantwoorden van de vraag in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao. Daarbij zijn diverse deelvragen geformuleerd en activiteiten geïdentificeerd. De Raad heeft vervolgens de activiteiten als onderdeel van het toetsingskader gehanteerd bij de beoordeling op welke wijze invulling wordt gegeven aan de Jeugdreclassering op Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is. De Raad heeft vervolgens de opzet, bestaan en werking van de Jeugdreclassering beschreven en beoordeeld. In dit hoofdstuk zullen aan de hand van alle hiervoor genoemde bevindingen en analyses vervolgens de conclusies worden geformuleerd.

4.1. Algemeen

De definitie jeugdreclassering door de Raad is niet identiek met die in het veld. De Raad hanteert de volgende definitie: *“de Jeugdreclassering omvat het geheel aan activiteiten dat start vanaf het moment dat de politie naar aanleiding van een opgemaakt proces-verbaal een minderjarige meldt bij de Voogdijraad”*. Vanuit het veld wordt de volgende definitie gehanteerd: *“het resocialiseren van jeugdigen die in aanraking zijn gekomen met Justitie”*. Maar bij verdere analyse en bestudering van de activiteiten die onder de twee definities vallen concludeert de Raad dat beide definities dezelfde strekking hebben. De werkzaamheden c.q. taken vallen onder beide definities van jeugdreclassering. De Raad identificeert de volgende activiteiten: *“de activiteiten betreffende het geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties, de begeleiding van de minderjarige in opdracht van de officier van justitie of de rechter en het coördineren van taakstraffen”*. Door het veld worden de volgende activiteiten geïdentificeerd: *“het geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties, het realiseren en uitvoeren van begeleiding van de jongere in opdracht van de Officier van Justitie of de rechter, het coördineren van taakstraffen, het elektronisch toezicht (via een enkelband), het verzorgen van trainingen”*.

Jeugdreclassering vindt plaats in een strafrechtelijk kader en kan in diverse fasen van strafvervolgning of strafnuitvoerlegging worden toegepast. De instelling die wettelijk verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Jeugdreclassering moet nog formeel via een landsbesluit worden aangewezen. Bepaalde taken van de Jeugdreclassering worden uitgevoerd door de huidige sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad. De Jeugdreclassering is een proces, dat in de praktijk niet is beperkt tot uitsluitend één organisatie. Naast de Voogdijraad (sectie Jeugd en Justitie) zijn er meer actoren c.q. instanties betrokken bij het jeugdreclasseringstraject. De diverse instanties die (zijdelings) betrokken zijn in het jeugdreclasseringsproces zijn: Korps Politie Curaçao, het Openbaar Ministerie, het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, het Gouvernements Opvoedingsgesticht, scholen / schoolbesturen en Brasami. Elke instantie heeft daarbij een eigen specifieke taak.

Ondanks het feit dat het kennelijk de bedoeling was om de Raad voor het Welzijn van het Kind (Voogdijraad) sinds de invoering van het nieuwe wetboek van Strafvordering in 1997 te belasten met de zorg voor de Jeugdreclassering, zijn de middelen voor de verantwoorde uitvoering van deze taak niet beschikbaar gesteld³². De organisatie is echter flexibel waardoor medewerkers van een bepaald organisatieonderdeel naar behoefte kunnen worden ingezet in een ander organisatieonderdeel. Voor het uitvoeren van de overige reclasseringstaken is de huidige formatie ontoereikend. Tevens ontbreekt er een formele aanwijzing bij landsbesluit van de instantie belast met jeugdreclassering. In de justitiële jeugdketen ontbreekt het daardoor momenteel aan een volwaardige jeugdreclassering. De Raad concludeert dat er in de praktijk geen sprake is van een volwaardig traject inhoudende begeleiding, toezicht en nazorg van de jeugdigen.

De Raad heeft zich tevens gebogen over de contracten die door het RKCS worden afgesloten met de scholieren nadat ze in contact zijn gekomen met justitie. De vraag kan worden gesteld of de terugkeer / terug plaatsing van een scholier kan worden afgedwongen door of kan worden gekoppeld aan een contract zoals door het RKCS wordt gedaan. Contracten hebben als essentie een vrijwillig karakter waarbij beide partijen zich verbinden tot een prestatie tegenover elkaar. In bovenbedoelde gevallen is het discutabel of de ouders of wettelijke vertegenwoordigers van de jongeren wel een keuze hebben. Zij worden de facto voor het blok gezet om het contract te tekenen of anderszins wordt de jongere toegang tot de school ontzegd.

³² Bron: Opzet en plan van aanpak bestrijding en preventie jeugdcriminaliteit (pag 3) en Justitieel jeugdbeleidsplan (pag 23).

De Raad is van mening dat bovengenoemde procedure van het RKCS een rechterlijke toets niet zal kunnen doorstaan. Een contract afgesloten onder de bovengenoemde omstandigheden en zoals opgelegd door het RKCS zou zich naar het oordeel van de Raad kunnen lenen voor vernietiging omdat het door misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen.

4.2. De bij de Jeugdreclassering betrokken organisaties en de samenwerkingsafspraken

De instanties welke direct zijn betrokken bij het jeugdreclasseringstraject zijn de Voogdijraad (sectie Jeugd en Justitie), Korps Politie Curaçao, het Openbaar Ministerie en het Hof van Justitie.

Het OM heeft aangegeven dat er sprake is van overlegmomenten, waarbij werkafspraken worden gemaakt. Het betreft een maandelijks overleg met de Voogdijraad (zgn. justitieel casusoverleg) betreffende nieuwe en lopende zaken. Door de Voogdijraad is aangegeven dat zij dit overleg zien als een informatief overleg tussen beide instanties. De Voogdijraad is van mening dat andere instanties die ook raakvlakken hebben met het jeugdreclasseringstraject, zoals de gezinsvoogdij en het GOG, ook betrokken dienen te zijn bij een justitieel casusoverleg.

De Raad concludeert dat er onvoldoende overleg is tussen de betrokken organisaties en dat er geen eenduidige visie is over de bedoeling van de bestaande overlegstructuren.

4.3. De deelactiviteiten in het kader van de Jeugdreclassering

Voorlichting en advies

De werkzaamheden van voorlichting en advies worden uitgevoerd door de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad. De Raad is aan de hand van feiten en bevindingen tot de conclusie gekomen dat de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de vastgestelde werkwijze en kwaliteitseisen. Het gebruik van de BARO methode draagt bij tot kwaliteitsverbetering van de rapporten³³. Tevens komt de Raad tot de conclusie dat de kwaliteit van de productie in de vorm van vroeghulrapporten en voorlichtingsrapporten voldoet aan de verwachtingen van zowel het OM als het Gemeenschappelijk Hof van Justitie. Voor wat betreft het adviseren gedurende de zittingen concludeert de Raad dat er binnen het justitieel veld geen uniforme gedachtengang daarover bestaat en dat diverse instanties en betrokken professionelen een afwijkende mening en visie hebben over de invulling van deze taak door de jeugdreclassering. De Raad concludeert tevens dat de kwaliteit van genoemde werkzaamheden voldoet aan de verwachtingen van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

Het uitvoeren van verplichte begeleiding

De werkzaamheden met betrekking tot de verplichte begeleiding van de jeugdigen worden niet uitgevoerd door de Voogdijraad. De Voogdijraad kan met die werkzaamheden belast worden indien de Minister daartoe besluit. Een ander alternatief is dat de Minister opteert om het Bargestraat project uit te voeren.

Coördinatie van taakstraffen

De Raad concludeert dat de coördinatie van de opgelegde taakstraffen in de praktijk door de Voogdijraad worden uitgevoerd. Er zijn evenwel vanaf het 2e kwartaal van 2012 geen leerstraffen meer geëxecuteerd en gecoördineerd wegens het ontbreken van financiële middelen. De taakstraffen worden in beperkte mate uitgevoerd vanwege een tekort aan locaties waar taakstraffen kunnen worden uitgevoerd. Tevens concludeert de Raad dat er geen sprake is van registratie of dossiervorming van deze werkzaamheden. Uit dossieronderzoek heeft de Raad niet kunnen vaststellen of er in de praktijk ook gewerkt wordt volgens de vastgestelde werkwijze en kwaliteitseisen.

4.4. Geldende nadere voorschriften en richtlijnen ten aanzien van de onderscheiden deelactiviteiten en hun uitvoering

De Raad komt tot de conclusie dat naast het wettelijk kader en de vastgestelde werkprocessen voor de activiteiten voorlichting en advies en coördinatie van de taakstraffen er geen andere voorschriften en richtlijnen zijn.

³³ Het basisonderzoek (BARO) wordt gebruikt als screeningsinstrument voor de voorlichtingsfunctie die Voogdijraad heeft. In het kader van de voorlichtingsfunctie gaat het om het opsporen van gegevens waarvan bekend is dat deze een rol kunnen spelen bij de voorbereiding op, het plegen van of het betrokken raken bij een delict. Het doel hiervan is om in strafrechtelijke zin op grond van deze gegevens te kunnen adviseren. Gezien de diversiteit en complexiteit van de problematiek komt een breed pakket aan vragen en domeinen aan de orde.

4.5. Andere instellingen die worden ingeschakeld bij de uitvoering van de Jeugdreclassering en de onderlinge samenwerking

Andere instellingen die worden ingeschakeld in het kader van de jeugdreclassering zijn het Gouvernementsopvoedingsgesticht (GOG), scholen en schoolbesturen, Brasami, Skuchami en instanties waar de taakstraffen ten uitvoer worden gelegd.

Zowel het OM en het GOG hebben gedurende de interviews aangegeven dat er sprake is van overlegmomenten met enkele van deze instellingen, waarbij werkafspraken worden gemaakt. Drie keer per jaar vindt overleg plaats tussen het OM met Brasami over PIJ en jeugddetentie en tweemaal per jaar vindt overleg plaats tussen het OM en het GOG. Bij het overleg tussen het OM en het GOG zijn zowel de jeugdige als een OvJ aanwezig. Ter voorbereiding van het overleg stelt het GOG een rapport inhoudende een overzicht van de laatste ontwikkelingen m.b.t. de jeugdige op. De gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

De Raad concludeert dat er onvoldoende onderling overleg is tussen de instanties die direct en indirect betrokken zijn bij de Jeugdreclassering. Bij de overlegmomenten tussen het OM en het GOG worden de gemaakte samenwerkingsafspraken genotuleerd en schriftelijk vastgelegd.

Bijlage I: Toetsingskader

‘Onderzoek Uitvoering jeugdreclassering op BES, Curaçao en St Maarten’³⁴

1. Jeugdreclassering

Jeugdreclassering omvat het geheel aan activiteiten dat start vanaf het moment dat de politie naar aanleiding van een opgemaakt proces-verbaal een minderjarige meldt bij de Voogdijraad. De activiteiten betreffen het geven van voorlichting en advies aan de betrokken justitiële instanties, het realiseren en uitvoeren van begeleiding van de jongere in opdracht van de officier van de justitie of de rechter en het coördineren van taakstraffen.

Jeugdreclassering is gericht op jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar en heeft tot doel het voorkomen dan wel doen afnemen van een criminele carrière. Vrij vertaald zijn staten volgens artikel 40 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind verplicht om de minderjarige te stimuleren tot een opbouwende rol in de samenleving na het begaan van een strafbaar feit. Het bieden van jeugdreclassering is een middel hiertoe en dient daarom op verantwoorde wijze te worden uitgevoerd.

De Raad voor de rechtshandhaving onderzoekt *in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de jeugdreclassering op Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden.*

Deze onderzoeksvraag is vertaald in criteria waaraan tijdens het onderzoek wordt getoetst. Voor deze vertaling is gebruik gemaakt van diverse bronnen:

- het Verdrag inzake de rechten van het kind
- de wetboeken van Strafrecht en Strafvordering die in de verschillende landen van toepassing zijn
- beleidstukken van de verschillende landen, zoals het justitieel jeugdbeleidsplan ‘Een sluitende justitiële keten’ van Curaçao en Sint Maarten.

2. Toetsingskader

De eerste deelvraag van het onderzoek luidt: welke organisatie(s) voeren de jeugdreclassering uit. Volgens de algemeen geaccepteerde definitie vallen de volgende activiteiten onder het begrip jeugdreclassering:

- a. voorlichting en advies
- b. het uitvoeren van verplichte begeleiding
- c. coördinatie taakstraffen

³⁴ Het gaat hier om het toetsingskader zoals dat is opgesteld ten behoeve van het onderzoek naar de uitvoering van jeugdreclasseringstaken in Curaçao, in Sint Maarten en op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Bijlage II: internationaal verdrag inzake de rechten van het kind

Verdrag inzake de rechten van het kind

Preambule

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Overwegende dat, in overeenstemming met de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde beginselen, erkenning van de waardigheid inherent aan, alsmede van de gelijke en onvervreembare rechten van, alle leden van de mensengemeenschap de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld,

Indachtig dat de volkeren van de Verenigde Naties in het Handvest hun vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens en in de waardigheid en de waarde van de mens opnieuw hebben bevestigd en hebben besloten sociale vooruitgang en een hogere levensstandaard in groter vrijheid te bevorderen,

Erkennende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en in de Internationale Verdragen inzake de Rechten van de Mens hebben verkondigd en zijn overeengekomen dat een ieder recht heeft op alle rechten en vrijheden die daarin worden beschreven, zonder onderscheid van welke aard ook, zoals naar ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of sociale afkomst, eigendom, geboorte of andere status,

Eraan herinnerende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben verkondigd dat kinderen recht hebben op bijzondere zorg en bijstand,

Ervan overtuigd dat aan het gezin, als de kern van de samenleving en de natuurlijke omgeving voor de ontplooiing en het welzijn van al haar leden en van kinderen in het bijzonder, de nodige bescherming en bijstand dient te worden verleend opdat het zijn verantwoordelijkheden binnen de gemeenschap volledig kan dragen,

Erkennende dat het kind, voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn of haar persoonlijkheid, dient op te groeien in een gezinsomgeving, in een sfeer van geluk, liefde en begrip,

Overwegende dat het kind volledig dient te worden voorbereid op het leiden van een zelfstandig leven in de samenleving, en dient te worden opgevoed in de geest van de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde idealen, en in het bijzonder in de geest van vrede, waardigheid, verdraagzaamheid, vrijheid, gelijkheid en solidariteit,

Indachtig dat de noodzaak van het verlenen van bijzondere zorg aan het kind is vermeld in de Verklaring van Genève inzake de Rechten van het Kind van 1924 en in de Verklaring van de Rechten van het Kind, aangenomen door de Algemene Vergadering op 20 november 1959 en is erkend in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, in het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (met name in de artikelen 23 en 24), in het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (met name in artikel 10) en in de statuten en desbetreffende akten van gespecialiseerde organisaties en internationale organisaties die zich bezighouden met het welzijn van kinderen,

Indachtig dat, zoals aangegeven in de Verklaring van de Rechten van het Kind, „het kind op grond van zijn lichamelijke en geestelijke onrijpheid bijzondere bescherming en zorg nodig heeft, met inbegrip van geëigende wettelijke bescherming, zowel vóór als na zijn geboorte”,

Herinnerende aan de bepalingen van de Verklaring inzake Sociale en Juridische Beginselen betreffende de Bescherming en het Welzijn van Kinderen, in het bijzonder met betrekking tot Plaatsing in een Pleeggezin en Adoptie, zowel Nationaal als Internationaal; de Standaard Minimumregels van de Verenigde Naties voor de Toepassing van het Recht op Jongeren (de Beijingregels); en de Verklaring inzake de Bescherming van Vrouwen en Kinderen in Noodsituaties en Gewapende Conflicten,

Erkennende dat er, in alle landen van de wereld, kinderen zijn die in uitzonderlijk moeilijke omstandigheden leven, en dat deze kinderen bijzondere aandacht behoeven,

Op passende wijze rekening houdend met het belang van de tradities en culturele waarde die ieder volk hecht aan de bescherming en de harmonische ontwikkeling van het kind,

Het belang erkennende van internationale samenwerking ter verbetering van de levensomstandigheden van kinderen in ieder land, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden,

Zijn het volgende overeengekomen:

DEEL I

Artikel 1

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder een kind verstaan ieder mens jonger dan achttien jaar, tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder wordt bereikt.

Artikel 2

1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, eerbiedigen en waarborgen de in het Verdrag beschreven rechten voor ieder kind onder hun rechtsbevoegdheid zonder discriminatie van welke aard ook, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn of haar ouder of wettige voogd.
2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat het kind wordt beschermd tegen alle vormen van discriminatie of bestraffing op grond van de omstandigheden of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van de ouders, wettige voogden of familieleden van het kind.

Artikel 3

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.
2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.
3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Artikel 4

De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke, bestuurlijke en andere maatregelen om de in dit Verdrag erkende rechten te verwezenlijken. Ten aanzien van economische, sociale en culturele rechten nemen de Staten die Partij zijn deze maatregelen in de ruimste mate waarin de hun ter beschikking staande middelen dit toelaten en, indien nodig, in het kader van internationale samenwerking.

Artikel 5

De Staten die partij zijn, eerbiedigen de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders of, indien van toepassing, van de leden van de familie in ruimere zin of de gemeenschap al naar gelang het plaatselijk gebruik, van wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, voor het voorzien in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in dit Verdrag erkende rechten, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

Artikel 6

1. De Staten die partij zijn, erkennen dat ieder kind het inherente recht op leven heeft.
2. De Staten die partij zijn, waarborgen in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind.

Artikel 7

1. Het kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte het recht op een naam, het recht een nationaliteit te verwerven en, voor zover mogelijk, het recht zijn of haar ouders te kennen, en door hen te worden verzorgd.
2. De Staten die partij zijn, waarborgen de verwezenlijking van deze rechten in overeenstemming met hun nationale recht en hun verplichtingen krachtens de desbetreffende internationale akten op dit gebied, in het bijzonder wanneer het kind anders staatloos zou zijn.

Artikel 8

1. De Staten die partij zijn, verbinden zich tot eerbiediging van het recht van het kind zijn of haar identiteit te behouden, met inbegrip van nationaliteit, naam en familiebetrekkingen zoals wettelijk erkend, zonder onrechtmatige inmenging.
2. Wanneer een kind op niet rechtmatige wijze wordt beroofd van enige of alle bestanddelen van zijn of haar identiteit, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand en bescherming, teneinde zijn identiteit snel te herstellen.

Artikel 9

1. De Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten, onder voorbehoud van de mogelijkheid van rechterlijke toetsing, in overeenstemming met het toepasselijke recht en de toepasselijke procedures, beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind. Een dergelijke beslissing kan noodzakelijk zijn in een bepaald geval, zoals wanneer er sprake is van misbruik of verwaarlozing van het kind door de ouders, of wanneer de ouders gescheiden leven en er een beslissing moet worden genomen ten aanzien van de verblijfplaats van het kind.
2. In procedures ingevolge het eerste lid van dit artikel dienen alle betrokken partijen de gelegenheid te krijgen aan de procedures deel te nemen en hun standpunten naar voren te brengen.
3. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind dat van een ouder of beide ouders is gescheiden, op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreeks contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind.
4. Indien een dergelijke scheiding voortvloeit uit een maatregel genomen door een Staat die partij is, zoals de inhechtenisneming, gevangenneming, verbanning, deportatie, of uit een maatregel het overlijden ten gevolge hebbend (met inbegrip van overlijden, door welke oorzaak ook, terwijl de betrokkene door de Staat in bewaring wordt gehouden) van één ouder of beide ouders of van het kind, verstrekt die Staat, op verzoek, aan de ouders, aan het kind of, indien van toepassing, aan een ander familielid van het kind de noodzakelijke inlichtingen over waar het afwezige lid van het gezin zich bevindt of waar de afwezige leden van het gezin zich bevinden, tenzij het verstrekken van die inlichtingen het welzijn van het kind zou schaden. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijk verzoek op zich geen nadelige gevolgen heeft voor de betrokkene(n).

Artikel 10

1. In overeenstemming met de verplichting van de Staten die partij zijn krachtens artikel 9, eerste lid, worden aanvragen van een kind of van zijn ouders om een Staat die partij is, voor gezinshereniging binnen te gaan of te verlaten, door de Staten die partij zijn met welwillendheid, menselijkheid en spoed behandeld. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijke aanvraag geen nadelige gevolgen heeft

voor de aanvragers en hun familieleden.

2. Een kind van wie de ouders in verschillende Staten verblijven, heeft het recht op regelmatige basis, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met beide ouders te onderhouden. Hiertoe, en in overeenstemming met de verplichting van de Staten die partij zijn krachtens artikel 9, eerste lid, eerbiedigen de Staten die partij zijn het recht van het kind en van zijn of haar ouders welk land ook, met inbegrip van het eigen land, te verlaten, en het eigen land binnen te gaan. Het recht welk land ook te verlaten is slechts onderworpen aan de beperkingen die bij de wet zijn voorzien en die nodig zijn ter bescherming van de nationale veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden, of van de rechten en vrijheden van anderen, en verenigbaar zijn met de andere in dit Verdrag erkende rechten.

Artikel 11

1. De Staten die partij zijn, nemen maatregelen ter bestrijding van de ongeoorloofde overbrenging van kinderen naar en het niet doen terugkeren van kinderen uit het buitenland.
2. Hiertoe bevorderen de Staten die partij zijn het sluiten van bilaterale of multilaterale overeenkomsten of het toetreden tot bestaande overeenkomsten.

Artikel 12

1. De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid.
2. Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.

Artikel 13

1. Het kind heeft het recht op vrijheid van meningsuiting; dit recht omvat mede de vrijheid inlichtingen en denkbeelden van welke aard ook te vergaren, te ontvangen en door te geven, ongeacht landsgrenzen, hetzij mondeling, hetzij in geschreven of gedrukte vorm, in de vorm van kunst, of met behulp van andere media naar zijn of haar keuze.
2. De uitoefening van dit recht kan aan bepaalde beperkingen worden gebonden, doch alleen aan de beperkingen die bij de wet zijn voorzien en die nodig zijn:
 - a. voor de eerbiediging van de rechten of de goede naam van anderen; of
 - b. ter bescherming van de nationale veiligheid of van de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden.

Artikel 14

1. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst.
2. De Staten die partij zijn, eerbiedigen de rechten en plichten van de ouders en, indien van toepassing, van de wettige voogden, om het kind te leiden in de uitoefening van zijn of haar recht op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.
3. De vrijheid van een ieder zijn godsdienst of levensovertuiging tot uiting te brengen kan slechts in die mate worden beperkt als wordt voorgeschreven door de wet en noodzakelijk is ter bescherming van de openbare veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden, of van de fundamentele rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 15

1. De Staten die partij zijn, erkennen de rechten van het kind op vrijheid van vereniging en vrijheid van vreedzame vergadering.
2. De uitoefening van deze rechten kan aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die welke in overeenstemming met de wet worden opgelegd en die in een democratische samenleving geboden zijn in het belang van de nationale veiligheid of de openbare veiligheid, de openbare orde, de bescherming van de volksgezondheid of de goede zeden, of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 16

1. Geen enkel kind mag worden onderworpen aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn of haar privéleven, in zijn of haar gezinsleven, zijn of haar woning of zijn of haar correspondentie, noch aan enige onrechtmatige aantasting van zijn of haar eer en goede naam.
2. Het kind heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting.

Artikel 17

De Staten die partij zijn, erkennen de belangrijke functie van de massamedia en waarborgen dat het kind toegang heeft tot informatie en materiaal uit een verscheidenheid van nationale en internationale bronnen, in het bijzonder informatie en materiaal gericht op het bevorderen van zijn of haar sociale, psychische en morele welzijn en zijn of haar lichamelijke en geestelijke gezondheid. Hiertoe dienen de Staten die partij zijn:

- a. de massamedia aan te moedigen informatie en materiaal te verspreiden die tot sociaal en cultureel nut zijn voor het kind en in overeenstemming zijn met de strekking van artikel 29;
- b. internationale samenwerking aan te moedigen bij de vervaardiging, uitwisseling en verspreiding van dergelijke informatie en materiaal uit een verscheidenheid van culturele, nationale en internationale bronnen;
- c. de vervaardiging en verspreiding van kinderboeken aan te moedigen;
- d. de massamedia aan te moedigen in het bijzonder rekening te houden met de behoeften op het gebied van de taal van het kind dat tot een minderheid of tot de oorspronkelijke bevolking behoort;
- e. de ontwikkeling aan te moedigen van passende richtlijnen voor de bescherming van het kind tegen informatie en materiaal die schadelijk zijn voor zijn of haar welzijn, indachtig de bepalingen van de artikelen 13 en 18.

Artikel 18

1. De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg.
2. Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderopvang.
3. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben op gebruikmaking van diensten en voorzieningen voor kinderopvang waarvoor zij in aanmerking komen.

Artikel 19

1. De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, terwijl het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft.
2. Deze maatregelen ter bescherming dienen, indien van toepassing, doeltreffende procedures te omvatten voor de invoering van sociale programma's om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van degenen die de zorg voor het kind hebben, alsmede procedures voor andere vormen van voorkoming van en voor opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up van gevallen van kindermishandeling zoals hierboven beschreven, en, indien van toepassing, voor inschakeling van rechterlijke instanties.

Artikel 20

1. Een kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, of dat men in zijn of haar eigen belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege.
2. De Staten die partij zijn, waarborgen, in overeenstemming met hun nationale recht, een andere vorm van zorg voor dat kind.
3. Deze zorg kan, onder andere, plaatsing in een pleeggezin omvatten, kafalah volgens het Islamitische recht, adoptie, of, indien noodzakelijk, plaatsing in geschikte instellingen voor kinderopvang. Bij het overwegen van oplossingen wordt op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de

opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.

Artikel 21

De Staten die partij zijn en die de methode van adoptie erkennen en/of toestaan, waarborgen dat het belang van het kind daarbij de voornaamste overweging is, en:

- a. waarborgen dat de adoptie van een kind slechts wordt toegestaan mits daartoe bevoegde autoriteiten, in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetten en procedures en op grond van alle van belang zijnde en betrouwbare gegevens, bepalen dat de adoptie kan worden toegestaan gelet op de verhoudingen van het kind met zijn of haar ouders, familieleden en wettige voogden, en mits, indien vereist, de betrokkenen, na volledig te zijn ingelicht, op grond van de adviezen die noodzakelijk worden geacht, daarmee hebben ingestemd;
- b. erkennen dat interlandelijke adoptie kan worden overwogen als andere oplossing voor de zorg voor het kind, indien het kind niet in een pleeg- of adoptiegezin kan worden geplaatst en op geen enkele andere passende wijze kan worden verzorgd in het land van zijn of haar herkomst;
- c. verzekeren dat voor het kind dat bij een interlandelijke adoptie is betrokken waarborgen en normen gelden die gelijkwaardig zijn aan die welke bestaan bij adoptie in het eigen land;
- d. nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat, in het geval van interlandelijke adoptie, de plaatsing niet leidt tot ongepast geldelijk voordeel voor de betrokkenen;
- e. bevorderen, wanneer passend, de verwezenlijking van de doeleinden van dit artikel door het aangaan van bilaterale of multilaterale regelingen of overeenkomsten, en spannen zich in om, in het kader daarvan, te waarborgen dat de plaatsing van het kind in een ander land wordt uitgevoerd door bevoegde autoriteiten of instellingen.

Artikel 22

1. De Staten die partij zijn, nemen passende maatregelen om te waarborgen dat een kind dat de vluchtelingenstatus wil verkrijgen of dat in overeenstemming met het toepasselijke internationale of nationale recht en de toepasselijke procedures als vluchteling wordt beschouwd, ongeacht of het al dan niet door zijn of haar ouders of door iemand anders wordt begeleid, passende bescherming en humanitaire bijstand krijgt bij het genot van de van toepassing zijnde rechten beschreven in dit Verdrag en in andere internationale akten inzake de rechten van de mens of humanitaire akten waarbij de bedoelde Staten partij zijn.
2. Hiertoe verlenen de Staten die partij zijn, naar zij passend achten, hun medewerking aan alle inspanningen van de Verenigde Naties en andere bevoegde intergouvernementele organisaties of niet-gouvernementele organisaties die met de Verenigde Naties samenwerken, om dat kind te beschermen en bij te staan en de ouders of andere gezinsleden op te sporen van een kind dat vluchteling is, teneinde de nodige inlichtingen te verkrijgen voor hereniging van het kind met het gezin waartoe het behoort. In gevallen waarin geen ouders of andere familieleden kunnen worden gevonden, wordt aan het kind dezelfde bescherming verleend als aan ieder ander kind dat om welke reden ook, blijvend of tijdelijk het leven in een gezin moet ontberen, zoals beschreven in dit Verdrag.

Artikel 23

1. De Staten die partij zijn, erkennen dat een geestelijk of lichamelijk gehandicapt kind een volwaardig en behoorlijk leven dient te hebben, in omstandigheden die de waardigheid van het kind verzekeren, zijn zelfstandigheid bevorderen en zijn actieve deelneming aan het gemeenschapsleven vergemakkelijken.
2. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het gehandicapte kind op bijzondere zorg, en stimuleren en waarborgen dat aan het daarvoor in aanmerking komende kind en degenen die verantwoordelijk zijn voor zijn of haar verzorging, afhankelijk van de beschikbare middelen, de bijstand wordt verleend die is aangevraagd en die passend is gezien de gesteldheid van het kind en de omstandigheden van de ouders of anderen die voor het kind zorgen.
3. Onder erkenning van de bijzondere behoeften van het gehandicapte kind, dient de in overeenstemming met het tweede lid geboden bijstand, wanneer mogelijk, gratis te worden verleend, rekening houdend met de financiële middelen van de ouders of anderen die voor het kind zorgen. Deze bijstand dient erop gericht te zijn te waarborgen dat het gehandicapte kind daadwerkelijk toegang heeft tot onderwijs, opleiding, voorzieningen voor gezondheidszorg en revalidatie, voorbereiding voor een beroep, en recreatiemogelijkheden, op een wijze die ertoe bijdraagt dat het kind een zo volledig mogelijke integratie in de maatschappij en persoonlijke

ontwikkeling bereikt, met inbegrip van zijn of haar culturele en intellectuele ontwikkeling.

4. De Staten die partij zijn, bevorderen, in de geest van internationale samenwerking, de uitwisseling van passende informatie op het gebied van preventieve gezondheidszorg en van medische en psychologische behandeling van, en behandeling van functionele stoornissen bij, gehandicapte kinderen, met inbegrip van de verspreiding van en de toegang tot informatie betreffende revalidatiemethoden, onderwijs en beroepsopleidingen, met als doel de Staten die partij zijn, in staat te stellen hun vermogens en vaardigheden te verbeteren en hun ervaring op deze gebieden te verruimen. Wat dit betreft wordt in het bijzonder rekening gehouden met de behoeften van ontwikkelingslanden.

Artikel 24

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op het genot van de grootst mogelijke mate van gezondheid en op voorzieningen voor de behandeling van ziekte en het herstel van de gezondheid. De Staten die partij zijn, streven ernaar te waarborgen dat geen enkel kind zijn of haar recht op toegang tot deze voorzieningen voor gezondheidszorg wordt onthouden.
2. De Staten die partij zijn, streven de volledige verwezenlijking van dit recht na en nemen passende maatregelen, met name:
 - a. om baby- en kindersterfte te verminderen;
 - b. om de verlening van de nodige medische hulp en gezondheidszorg aan alle kinderen te waarborgen, met nadruk op de ontwikkeling van de eerste-lijnsgezondheidszorg;
 - c. om ziekte, ondervoeding en slechte voeding te bestrijden, mede binnen het kader van de eerste-lijnsgezondheidszorg, door onder andere het toepassen van gemakkelijk beschikbare technologie en door het voorzien in voedsel met voldoende voedingswaarde en zuiver drinkwater, de gevaren en risico's van milieuverontreiniging in aanmerking nemend;
 - d. om passende pre- en postnatale gezondheidszorg voor moeders te waarborgen;
 - e. om te waarborgen dat alle geledingen van de samenleving, met name ouders en kinderen, worden voorgelicht over, toegang hebben tot onderwijs over, en worden gesteund in het gebruik van de fundamentele kennis van de gezondheid van en de voeding van kinderen, de voordelen van borstvoeding, hygiëne en sanitaire voorzieningen en het voorkomen van ongevallen;
 - f. om preventieve gezondheidszorg, begeleiding voor ouders, en voorzieningen voor en voorlichting over gezinsplanning te ontwikkelen.
3. De Staten die partij zijn, nemen alle doeltreffende en passende maatregelen teneinde traditionele gebruiken die schadelijk zijn voor de gezondheid van kinderen af te schaffen.
4. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe internationale samenwerking te bevorderen en aan te moedigen teneinde geleidelijk de algehele verwezenlijking van het in dit artikel erkende recht te bewerkstelligen. Wat dit betreft wordt in het bijzonder rekening gehouden met de behoeften van ontwikkelingslanden.

Artikel 25

De Staten die partij zijn, erkennen het recht van een kind dat door de bevoegde autoriteiten uit huis is geplaatst ter verzorging, bescherming of behandeling in verband met zijn of haar lichamelijke of geestelijke gezondheid, op een periodieke evaluatie van de behandeling die het kind krijgt en van alle andere omstandigheden die verband houden met zijn of haar plaatsing.

Artikel 26

1. De Staten die partij zijn, erkennen voor ieder kind het recht de voordelen te genieten van voorzieningen voor sociale zekerheid, met inbegrip van sociale verzekering, en nemen de nodige maatregelen om de algehele verwezenlijking van dit recht te bewerkstelligen in overeenstemming met hun nationale recht.
2. De voordelen dienen, indien van toepassing, te worden verleend, waarbij rekening wordt gehouden met de middelen en de omstandigheden van het kind en de personen die verantwoordelijk zijn voor zijn of haar onderhoud, alsmede iedere andere overweging die van belang is voor de beoordeling van een verzoek daartoe dat door of namens het kind wordt ingediend.

Artikel 27

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind.
2. De ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind.
3. De Staten die partij zijn, nemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken, en voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat, in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting.
4. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Met name voor gevallen waarin degene die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind draagt, in een andere Staat woont dan die van het kind, bevorderen de Staten die partij zijn de toetreding tot internationale overeenkomsten of het sluiten van dergelijke overeenkomsten, alsmede het treffen van andere passende regelingen.

Artikel 28

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op onderwijs, en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, verbinden zij zich er met name toe:
 - a. primair onderwijs verplicht te stellen en voor iedereen gratis beschikbaar te stellen;
 - b. de ontwikkeling van verschillende vormen van voortgezet onderwijs aan te moedigen, met inbegrip van algemeen onderwijs en beroepsonderwijs, deze vormen voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken, en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk;
 - c. met behulp van alle passende middelen hoger onderwijs toegankelijk te maken voor een ieder naar gelang zijn capaciteiten;
 - d. informatie over en begeleiding bij onderwijs- en beroepskeuze voor alle kinderen beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken;
 - e. maatregelen te nemen om regelmatig schoolbezoek te bevorderen en het aantal kinderen dat de school vroegtijdig verlaat, te verminderen.
2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te verzekeren dat de wijze van handhaving van de discipline op scholen verenigbaar is met de menselijke waardigheid van het kind en in overeenstemming is met dit Verdrag.
3. De Staten die partij zijn, bevorderen en stimuleren internationale samenwerking in aangelegenheden die verband houden met onderwijs, met name teneinde bij te dragen tot de uitbanning van onwetendheid en analfabetisme in de gehele wereld, en de toegankelijkheid van wetenschappelijke en technische kennis en moderne onderwijsmethoden te vergroten. In dit opzicht wordt met name rekening gehouden met de behoeften van de ontwikkelingslanden.

Artikel 29

1. De Staten die partij zijn, komen overeen dat het onderwijs aan het kind dient te zijn gericht op:
 - a. de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind;
 - b. het bijbrengen van eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en voor de in het Handvest van de Verenigde Naties vastgelegde beginselen;
 - c. het bijbrengen van eerbied voor de ouders van het kind, voor zijn of haar eigen culturele identiteit, taal en waarden, voor de nationale waarden van het land waar het kind woont, het land waar het is geboren, en voor andere beschavingen dan de zijne of hare;
 - d. de voorbereiding van het kind op een verantwoord leven in een vrije samenleving, in de geest van begrip, vrede, verdraagzaamheid, gelijkheid van geslachten, en vriendschap tussen alle volken, etnische, nationale en godsdienstige groepen en personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking;
 - e. het bijbrengen van eerbied voor de natuurlijke omgeving.
2. Geen enkel gedeelte van dit artikel of van artikel 28 mag zo worden uitgelegd dat het de vrijheid aantast van individuele personen en rechtspersonen, onderwijsinstellingen op te richten en daaraan leiding te geven,

evenwel altijd met inachtneming van de in het eerste lid van dit artikel vervatte beginselen, en van het vereiste dat het aan die instellingen gegeven onderwijs voldoet aan de door de Staat vastgestelde minimumnormen.

Artikel 30

In die Staten waarin etnische of godsdienstige minderheden, taalminderheden of personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking voorkomen, wordt het kind dat daartoe behoort niet het recht ontzegd te zamen met andere leden van zijn of haar groep zijn of haar cultuur te beleven, zijn of haar eigen godsdienst te belijden en ernaar te leven, of zich van zijn of haar eigen taal te bedienen.

Artikel 31

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven.
2. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind volledig deel te nemen aan het culturele en artistieke leven, bevorderen de verwezenlijking van dit recht, en stimuleren het bieden van passende en voor ieder gelijke kansen op culturele, artistieke en recreatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding.

Artikel 32

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind te worden beschermd tegen economische exploitatie en tegen het verrichten van werk dat naar alle waarschijnlijkheid gevaarlijk is of de opvoeding van het kind zal hinderen, of schadelijk zal zijn voor de gezondheid of de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke of maatschappelijke ontwikkeling van het kind.
2. De Staten die partij zijn, nemen wettelijke, bestuurlijke en sociale maatregelen en maatregelen op onderwijs-terrein om de toepassing van dit artikel te waarborgen. Hiertoe, en de desbetreffende bepalingen van andere internationale akten in acht nemend, verbinden de Staten die partij zijn zich er in het bijzonder toe:
 - a. een minimumleeftijd of minimumleeftijden voor toelating tot betaald werk voor te schrijven;
 - b. voorschriften te geven voor een passende regeling van werktijden en arbeidsvoorwaarden;
 - c. passende straffen of andere maatregelen voor te schrijven ter waarborging van de daadwerkelijke uitvoering van dit artikel.

Artikel 33

De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen, met inbegrip van wettelijke, bestuurlijke en sociale maatregelen en maatregelen op onderwijsterrein, om kinderen te beschermen tegen het illegale gebruik van verdovende middelen en psychotrope stoffen zoals omschreven in de desbetreffende internationale verdragen, en om inschakeling van kinderen bij de illegale produktie van en de sluikehandel in deze middelen en stoffen te voorkomen.

Artikel 34

De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te beschermen tegen alle vormen van seksuele exploitatie en seksueel misbruik. Hiertoe nemen de Staten die partij zijn met name alle passende nationale, bilaterale en multilaterale maatregelen om te voorkomen dat:

- a. een kind ertoe wordt aangespoord of gedwongen deel te nemen aan onwettige seksuele activiteiten;
- b. kinderen worden geëxploiteerd in de prostitutie of andere onwettige seksuele praktijken;
- c. kinderen worden geëxploiteerd in pornografische voorstellingen en pornografisch materiaal.

Artikel 35

De Staten die partij zijn, nemen alle passende nationale, bilaterale en multilaterale maatregelen ter voorkoming van de ontvoering of de verkoop van of van de handel in kinderen voor welk doel ook of in welke vorm ook.

Artikel 36

De Staten die partij zijn, beschermen het kind tegen alle andere vormen van exploitatie die schadelijk zijn voor enig aspect van het welzijn van het kind.

Artikel 37

De Staten die partij zijn, waarborgen dat:

- a. geen enkel kind wordt onderworpen aan foltering of aan een andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing. Doodstraf noch levenslange gevangenisstraf zonder de mogelijkheid van vrijlating wordt opgelegd voor strafbare feiten gepleegd door personen jonger dan achttien jaar;
- b. geen enkel kind op onwettige of willekeurige wijze van zijn of haar vrijheid wordt beroofd. De aanhouding, inhechtenisneming of gevangenneming van een kind geschiedt overeenkomstig de wet en wordt slechts gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke passende duur;
- c. ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, wordt behandeld met menselijkheid en met eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon, en zodanig dat rekening wordt gehouden met de behoeften van een persoon van zijn of haar leeftijd. Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen, en heeft ieder kind het recht contact met zijn of haar familie te onderhouden door middel van correspondentie en bezoeken, behalve in uitzonderlijke omstandigheden;
- d. ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd het recht heeft onverwijld te beschikken over juridische en andere passende bijstand, alsmede het recht de wettigheid van zijn vrijheidsberoving te betwisten ten overstaan van een rechter of een andere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit, en op een onverwijld beslist ten aanzien van dat beroep.

Artikel 38

1. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe eerbied te hebben voor en de eerbiediging te waarborgen van tijdens gewapende conflicten op hen van toepassing zijnde regels van internationaal humanitair recht die betrekking hebben op kinderen.
2. De Staten die partij zijn, nemen alle uitvoerbare maatregelen om te waarborgen dat personen jonger dan vijftien jaar niet rechtstreeks deelnemen aan vijandelijkheden.
3. De Staten die partij zijn, onthouden zich ervan personen jonger dan vijftien jaar in hun strijdkrachten op te nemen of in te lijven. Bij het opnemen of inlijven van personen die de leeftijd van vijftien jaar hebben bereikt, maar niet de leeftijd van achttien jaar, streven de Staten die partij zijn ernaar voorrang te geven aan diegenen die het oudste zijn.
4. In overeenstemming met hun verplichtingen krachtens het internationale humanitaire recht om de burgerbevolking te beschermen in gewapende conflicten, nemen de Staten die partij zijn alle uitvoerbare maatregelen ter waarborging van de bescherming en de verzorging van kinderen die worden getroffen door een gewapend conflict.

Artikel 39

De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen ter bevordering van het lichamelijk en geestelijk herstel en de herintegratie in de maatschappij van een kind dat het slachtoffer is van: welke vorm ook van verwaarlozing, exploitatie of misbruik; foltering of welke andere vorm ook van wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing; of gewapende conflicten. Dit herstel en deze herintegratie vinden plaats in een omgeving die bevorderlijk is voor de gezondheid, het zelfrespect en de waardigheid van het kind.

Artikel 40

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind dat wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, op een wijze van behandeling die geen afbreuk doet aan het gevoel van waardigheid en eigenwaarde van het kind, die de eerbied van het kind voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van anderen vergroot, en waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en met de wenselijkheid van het bevorderen van de herintegratie van het kind en van de aanvaarding door het kind van een opbouwende rol in de samenleving.
2. Hiertoe, en met inachtneming van de desbetreffende bepalingen van internationale akten, waarborgen de Staten die partij zijn met name dat:
 - a. geen enkel kind wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit op grond van enig handelen of nalaten dat niet volgens het nationale of internationale recht verboden was op het tijdstip van het handelen of nalaten;
 - b. ieder kind dat wordt verdacht van of vervolgd wegens het begaan van een strafbaar feit, ten minste de volgende garanties heeft:

- I dat het voor onschuldig wordt gehouden tot zijn of haar schuld volgens de wet is bewezen;
 - II dat het onverwijld en rechtstreeks in kennis wordt gesteld van de tegen hem of haar ingebrachte beschuldigingen, indien van toepassing door tussenkomst van zijn of haar ouders of wettige voogd, en dat het juridische of andere passende bijstand krijgt in de voorbereiding en het voeren van zijn of haar verdediging;
 - III dat de aangelegenheid zonder vertraging wordt beslist door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie in een eerlijke behandeling overeenkomstig de wet, in aanwezigheid van een rechtskundige of anderszins deskundige raadsman of -vrouw, en, tenzij dit wordt geacht niet in het belang van het kind te zijn, met name gezien zijn of haar leeftijd of omstandigheden, in aanwezigheid van zijn of haar ouders of wettige voogden;
 - IV dat het er niet toe wordt gedwongen een getuigenis af te leggen of schuld te bekennen; dat het getuigen à charge kan ondervragen of doen ondervragen en dat het de deelneming en ondervraging van getuigen à decharge op gelijke voorwaarden kan doen geschieden;
 - V indien het schuldig wordt geacht aan het begaan van een strafbaar feit, dat dit oordeel en iedere maatregel die dientengevolge wordt opgelegd, opnieuw wordt beoordeeld door een hogere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie overeenkomstig de wet;
 - VI dat het kind kosteloze bijstand krijgt van een tolk indien het de gebruikte taal niet verstaat of spreekt;
 - VII dat zijn of haar privéleven volledig wordt geëerbiedigd tijdens alle stadia van het proces.
3. De Staten die partij zijn, streven ernaar de totstandkoming te bevorderen van wetten, procedures, autoriteiten en instellingen die in het bijzonder bedoeld zijn voor kinderen die worden verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, en, in het bijzonder:
- a. de vaststelling van een minimumleeftijd onder welke kinderen niet in staat worden geacht een strafbaar feit te begaan;
 - b. de invoering, wanneer passend en wenselijk, van maatregelen voor de handelwijze ten aanzien van deze kinderen zonder dat men zijn toevlucht neemt tot gerechtelijke stappen, mits de rechten van de mens en de wettelijke garanties volledig worden geëerbiedigd.
4. Een verscheidenheid van regelingen, zoals rechterlijke bevelen voor zorg, begeleiding en toezicht; adviezen; jeugdreclassering; pleegzorg; programma's voor onderwijs en beroepsopleiding en andere alternatieven voor institutionele zorg dient beschikbaar te zijn om te verzekeren dat de handelwijze ten aanzien van kinderen hun welzijn niet schaadt en in de juiste verhouding staat zowel tot hun omstandigheden als tot het strafbare feit.

Artikel 41

Geen enkele bepaling van dit Verdrag tast bepalingen aan die meer bijdragen tot de verwezenlijking van de rechten van het kind en die zijn vervat in:

- a. het recht van een Staat die partij is; of
- b. het in die Staat geldende internationale recht.

DEEL II

Artikel 42

De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe de beginselen en de bepalingen van dit Verdrag op passende en doeltreffende wijze algemeen bekend te maken, zowel aan volwassenen als aan kinderen.

Artikel 43

1. Ter beoordeling van de voortgang die de Staten die partij zijn, boeken bij het nakomen van de in dit Verdrag aangegane verplichtingen, wordt een Comité voor de Rechten van het Kind ingesteld, dat de hieronder te noemen functies uitoefent.
2. Het Comité bestaat uit achttien deskundigen van hoog zedelijk aanzien en met erkende bekwaamheid op het gebied dat dit Verdrag bestrijkt. De leden van het Comité worden door de Staten die partij zijn, gekozen uit hun onderdanen, en treden op in hun persoonlijke hoedanigheid, waarbij aandacht wordt geschonken aan een evenredige geografische verdeling, alsmede aan de vertegenwoordiging van de voornaamste rechtsstelsels.
3. De leden van het Comité worden bij geheime stemming gekozen van een lijst van personen die zijn voorgedragen door de Staten die partij zijn. Iedere Staat die partij is, mag één persoon voordragen, die onderdaan van die Staat is.

4. De eerste verkiezing van het Comité wordt niet later gehouden dan zes maanden na de datum van inwerking-treding van dit Verdrag, en daarna iedere twee jaar. Ten minste vier maanden vóór de datum waarop een verkiezing plaatsvindt, richt de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties aan de Staten die partij zijn een schriftelijk verzoek hun voordrachten binnen twee maanden in te dienen. De Secretaris-Generaal stelt vervolgens een alfabetische lijst op van alle aldus voorgedragen personen, onder aanduiding van de Staten die partij zijn die hen hebben voorgedragen, en legt deze voor aan de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.
5. De verkiezingen worden gehouden tijdens vergaderingen van de Staten die partij zijn, belegd door de Secretaris-Generaal, ten hoofdkantore van de Verenigde Naties. Tijdens die vergaderingen, waarvoor twee derde van de Staten die partij zijn het quorum vormen, zijn degenen die in het Comité worden gekozen die voorgedragen personen die het grootste aantal stemmen op zich verenigen alsmede een absolute meerderheid van de stemmen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Staten die partij zijn en die hun stem uitbrengen.
6. De leden van het Comité worden gekozen voor een ambtstermijn van vier jaar. Zij zijn herkiesbaar indien zij opnieuw worden voorgedragen. De ambtstermijn van vijf van de leden die bij de eerste verkiezing zijn gekozen, loopt na twee jaar af; onmiddellijk na de eerste verkiezing worden deze vijf leden bij loting aangewezen door de Voorzitter van de vergadering.
7. Indien een lid van het Comité overlijdt of aftreedt of verklaart om welke andere reden ook niet langer de taken van het Comité te kunnen vervullen, benoemt de Staat die partij is die het lid heeft voorgedragen een andere deskundige die onderdaan van die Staat is om de taken te vervullen gedurende het resterende gedeelte van de ambtstermijn, onder voorbehoud van de goedkeuring van het Comité.
8. Het Comité stelt zijn eigen huishoudelijk reglement vast.
9. Het Comité kiest zijn functionarissen voor een ambtstermijn van twee jaar.
10. De vergaderingen van het Comité worden in de regel gehouden ten hoofdkantore van de Verenigde Naties of op iedere andere geschikte plaats, te bepalen door het Comité. Het Comité komt in de regel eens per jaar bijeen. De duur van de vergaderingen van het Comité wordt vastgesteld en, indien noodzakelijk, herzien door een vergadering van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag, onder voorbehoud van de goedkeuring van de Algemene Vergadering.
11. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties stelt de nodige medewerkers en faciliteiten beschikbaar voor de doeltreffende uitoefening van de functies van het Comité krachtens dit Verdrag.
12. Met de goedkeuring van de Algemene Vergadering ontvangen de leden van het krachtens dit Verdrag ingesteld Comité emolumenten uit de middelen van de Verenigde Naties op door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden.

Artikel 44

1. De Staten die partij zijn, nemen de verplichting op zich aan het Comité, door tussenkomst van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, verslag uit te brengen over de door hen genomen maatregelen die uitvoering geven aan de in dit Verdrag erkende rechten, alsmede over de vooruitgang die is geboekt ten aanzien van het genot van die rechten:
 - a. binnen twee jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag voor de betrokken Staat die partij is;
 - b. vervolgens iedere vijf jaar.
2. In de krachtens dit artikel opgestelde rapporten dienen de factoren en eventuele moeilijkheden te worden aangegeven die van invloed zijn op de nakoming van de verplichtingen krachtens dit Verdrag. De rapporten bevatten ook voldoende gegevens om het Comité een goed inzicht te verschaffen in de toepassing van het Verdrag in het desbetreffende land.
3. Een Staat die partij is die een uitvoerig eerste rapport aan het Comité heeft overgelegd, behoeft in de volgende rapporten die deze Staat in overeenstemming met het eerste lid, letter b, overlegt, basisgegevens die eerder zijn verstrekt, niet te herhalen.
4. Het Comité kan Staten die partij zijn verzoeken om nadere gegevens die verband houden met de toepassing van het Verdrag.
5. Het Comité legt aan de Algemene Vergadering, door tussenkomst van de Economische en Sociale Raad, iedere twee jaar rapporten over aangaande zijn werkzaamheden.
6. De Staten die partij zijn, dragen er zorg voor dat hun rapporten algemeen beschikbaar zijn in hun land.

Artikel 45

Teneinde de daadwerkelijke toepassing van het Verdrag te bevorderen en internationale samenwerking op het gebied dat het Verdrag bestrijkt, aan te moedigen:

- a. hebben de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere organen van de Verenigde Naties het recht vertegenwoordigd te zijn bij het overleg over de toepassing van die bepalingen van dit Verdrag welke binnen de werkingssfeer van hun mandaat vallen. Het Comité kan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere bevoegde instellingen die zij passend acht, uitnodigen deskundig advies te geven over de toepassing van het Verdrag op gebieden die binnen de werkingssfeer van hun onderscheiden mandaten vallen. Het Comité kan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere organen van de Verenigde Naties uitnodigen rapporten over te leggen over de toepassing van het Verdrag op gebieden waarop zij werkzaam zijn;
- b. doet het Comité, naar hij passend acht, aan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere bevoegde instellingen, alle rapporten van Staten die partij zijn, toekomen die een verzoek bevatten om, of waaruit een behoefte blijkt aan, technisch advies of technische ondersteuning, vergezeld van eventuele opmerkingen en suggesties van het Comité aangaande deze verzoeken of deze gebleken behoefte;
- c. kan het Comité aan de Algemene Vergadering aanbevelen de Secretaris-Generaal te verzoeken namens het Comité onderzoeken te doen naar specifieke thema's die verband houden met de rechten van het kind;
- d. kan het Comité suggesties en algemene aanbevelingen doen gebaseerd op de ingevolge de artikelen 44 en 45 van dit Verdrag ontvangen gegevens. Deze suggesties en algemene aanbevelingen worden aan iedere betrokken Staat die partij is, toegezonden, en medegedeeld aan de Algemene Vergadering, vergezeld van eventuele commentaren van de Staten die partij zijn.

DEEL III

Artikel 46

Dit Verdrag staat open voor ondertekening door alle Staten.

Artikel 47

Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 48

Dit Verdrag blijft open voor toetreding door iedere Staat. De akten van toetreding worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 49

1. Dit Verdrag treedt in werking op de dertigste dag die volgt op de datum van nederlegging bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding.
2. Voor iedere Staat die dit Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag na de nederlegging door die Staat van zijn akte van bekrachtiging of toetreding.

Artikel 50

1. Iedere Staat die partij is, kan een wijziging voorstellen en deze indienen bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De Secretaris-Generaal deelt de voorgestelde wijziging vervolgens mede aan de Staten die partij zijn, met het verzoek hem te berichten of zij een conferentie van Staten die partij zijn, verlangen teneinde de voorstellen te bestuderen en in stemming te brengen. Indien, binnen vier maanden na de datum van deze mededeling, ten minste een derde van de Staten die partij zijn een dergelijke conferentie verlangt, roept de Secretaris-Generaal de vergadering onder auspiciën van de Verenigde Naties bijeen. Iedere wijziging die door een meerderheid van de ter conferentie aanwezige Staten die partij zijn en die hun stem uitbrengen, wordt aangenomen, wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering.
2. Een wijziging die in overeenstemming met het eerste lid van dit artikel wordt aangenomen, treedt in werking wanneer zij is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en is aanvaard door een meerderheid van twee derde van de Staten die partij zijn.

3. Wanneer een wijziging in werking treedt, is zij bindend voor de Staten die partij zijn die haar hebben aanvaard, terwijl de andere Staten die partij zijn gebonden zullen blijven door de bepalingen van dit Verdrag en door iedere voorgaande wijziging die zij hebben aanvaard.

Artikel 51

1. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties ontvangt de teksten van de voorbehouden die de Staten op het tijdstip van bekrachtiging of toetreding maken, en stuurt deze rond aan alle Staten.
2. Een voorbehoud dat niet verenigbaar is met doel en strekking van dit Verdrag is niet toegestaan.
3. Een voorbehoud kan te allen tijde worden ingetrokken door een daartoe strekkende mededeling gericht aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die vervolgens alle Staten hiervan in kennis stelt. Deze mededeling wordt van kracht op de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal.

Artikel 52

Een Staat die partij is, kan dit Verdrag opzeggen door een schriftelijke mededeling aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De opzegging wordt van kracht één jaar na de datum van ontvangst van de mededeling door de Secretaris-Generaal.

Artikel 53

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties wordt aangewezen als de depositaris van dit Verdrag.

Artikel 54

Het oorspronkelijke exemplaar van dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondertekenende gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, dit Verdrag hebben ondertekend.

Bijlage III: Lijst van geïnterviewden

- Directeur van Arbeid Gerichts Onderwijs (A.G.O.) Montaña,
- Directeur van Sint Paulus VSBO School Salinja Abou,
- Kinderrechter werkzaam bij het Hof van Justitie,
- Jeugdofficier bij het Openbare Ministerie,
- Juridische adviseur bij de Stichting Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur (RKCS),
- Raadsonderzoeker bij de sectie Jeugd en Justitie van de Voogdijraad,
- Directrice-secretaris Voogdijraad,
- Hoofd Operationele Zaken en Waarnemend Directeur Voogdijraad,
- Waarnemend Directeur van het GOG,
- Maatschappelijk Werkster bij het GOG.

Bijlage IV: Lijst van geraadpleegde documenten

1. Wetboek van Strafvordering van Curaçao;
2. Wetboek van Strafrecht van Curaçao;
3. Justitieel jeugdbeleidsplan “Een sluitende justitiële jeugdketen”, 30 juni 2010;
4. Werkprocedures Raad voor het Welzijn van het Kind;
5. Raad voor de kindbescherming, Werkwijze voogdijregeling Antilliaanse en Arubaanse minderjarigen, maart 2009;
6. Protocol beschermingstaken 2009, bijlage 3;
7. Protocol inzake de samenwerking op het gebied van voogdijvoorzieningen tussen Nederland en den Nederlandse Antillen;
8. Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind;
9. Richtlijn vervolgingsbeleid alimentatiedelicten, februari 2011;
10. Caseload sectie Jeugd en Justitie voogdijraad;
11. Registratie jeugdstrafzaken voogdijraad 2010;
12. Registratie jeugdstrafzaken voogdijraad 2011;
13. Registratie jeugdstrafzaken voogdijraad 2012;
14. Ministeriële Beschikking van 13 maart 2009, no. 1529/RNA;
15. Opzet en plan van aanpak bestrijding en preventie jeugdcriminaliteit;
16. Schoolreglement VSBO/HAVO/VWO van Stichting Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur (augustus 2010);
17. LANDSVERORDENING van de 19de juli 1991 houdende bepalingen tot regeling van de leerplicht (leerplichtlandsverordening);
18. Landsbesluit Voogdijraden 1970;
19. Werkprocedures Voogdijraad;
20. Model jaarplan/dienstplan Raad voor het Welzijn van het Kind (februari 2012);
21. Verslag Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving. De keten is zo sterk als de zwakste schakel, Mr. S.F.C. Camelia-Römer et al.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving
Schouwburgweg 1, unit B | Willemstad | Curaçao
www.raadrechtshandhaving.com
December 2012 | j-19177